

Cultureel bedrijvencentrum Leeuwarden 2008 - 2025

Het Cultureel bedrijvencentrum "DeBlokhuisPoort", dit bedrijvencentrum staat in het centrum van Leeuwarden en is het voormalige huis van bewaring "DeBlokhuisPoort" herbergt creatieve bedrijven. Met de verhuizing van de penitentiaire inrichting is het rijksmonument "DeBlokhuisPoort" in 2008 leeg komen te staan. Het grote gebouw (circa 16.000 m²) wachtte op een nieuwe bestemming, in oktober 2014 neemt de gemeente Leeuwarden "DeBlokhuisPoort" over van het rijk voor het symbolische bedrag van 1 euro. Het voormalige Huis van Bewaring werd daarna meteen doorverkocht aan Stichting BOEi, Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel erfgoed.

Colofon

Dit E-book is een verzameling van teksten en afbeeldingen die op de website van Museum Blokhuispoort staan. Er zijn een aantal bronnen die wij niet kunnen achterhalen. Het is ook mogelijk dat er verhalen zijn die niet geheel volgens de geschiedenis zijn geschreven. Heeft u correcties op dit E-book, dan willen wij dat graag aanpassen. Kopiëren is strafbaar, rechten van afbeeldingen en teksten zijn met toestemming geplaatst. Wilt u materiaal gebruiken, vraag toestemming en plaats de bron van het materiaal dat u wilt gebruiken. Museum Blokhuispoort is niet aansprakelijk voor schade die is of dreigt te worden toegebracht en voortvloeit uit of in enig opzicht verband houdt met het gebruik van teksten, de webpagina of met de onmogelijkheid de webpagina te kunnen raadplegen. Museum Blokhuispoort is een onderdeel van Stichting Blokhuispoort die geheel uit vrijwilligers bestaat. De E-books van Museum Blokhuispoort worden gratis aangeboden. Dit e-book is met behulp van AI tot stand gekomen.

E-book: Cultureel bedrijvencentrum
Uitgegeven: juni 2025
Museum Blokhuispoort
www.blokhuispoort.nl

Inhoud	1
Colofon	1
Cultureel bedrijvencentrum "DeBlokhuysPoort"	4
Nieuwe eigenaar	4
Bouwkundig onderzoek	5
Verbouwing	5
Inleiding onderzoek	7
Bouwdeel A	7
Bouwdeel B	7
Bouwdeel C	7
Bouwdeel D	7
Bouwdeel E	7
Bouwdeel F	7
Bouwdeel G	7
Bouwdeel H	8
Bouwdeel I	8
Bouwdeel J	8
Bouwdeel K	8
Herbestemming "DeBlokhuysPoort"	8
Plattegronden DeBlokhuysPoort	9
Sloop en verbouw in "DeBlokhuysPoort"	11
Verbouwing 2017 – DeBlokhuysPoort	18
Verbouwing 2018 – DeBlokhuysPoort	23
Dossier Blokhuispoort	24
Verbouwing 2020 – DeBlokhuysPoort	25
Verbouwing 2021	28
Verbouwing 2022	30
Verbouwing 2023	31
Verbouwing 2024	32
Hostel Alibi	33
Debieb	34
H-vleugel – DeBlokhuysPoort	35
Gedenkraam Stichting Friesland 1940 1945	36
Historische cellen	36
Proefverlof restaurant	37
Cafe De Bak	38
Bijzondere gebeurtenissen – DeBlokhuysPoort	39
Jail House Rock	39
Kerstmarkten	40
Instorting van de gevangenis muur	40
Tragisch ongeval – DeBlokhuysPoort	41
Sluiting Museum Blokhuispoort	42

Persbericht sluiting Museum Blokhuispoort	42
Persbericht 6-6-2012 23:00	43
Het bestuur Stichting Blokhuispoort	45
Reactie van Gerrit R Fokkema	46
Reactie VVV Leeuwarden	46
Reünie oud personeel – DeBlokhuisPoort.	46
Knipselkrant "DeBlokhuisPoort"	47
Balans 2018	47
Starters en kunstenaars in Blokhuispoort.....	48
Wereldmilieu redden vanuit Blokhuispoort	48
Kinderen doen auditie voor Shakespeare	48
Fries Museum wil open depot in Blokhuispoort	48
Blokhuispoort tijdelijk centrum voor culturele activiteiten	48
Ateliers en evenementen in Blokhuispoort	48
Berichten over de sluiting van het Huis van Bewaring "DeBlokhuisPoort"	49
Discussiemiddag over Blokhuispoort in de Bres.....	49
Blokhuispoort wordt studieproject van Rijk.....	49
Rijk bepaalt toekomst van Blokhuispoort	49
De wielen van een boevenkar tussen de vele foto's	49
Laatste gevangene overval Blokhuispoort 1944 bekend	50
Kennismaking met Propsma.....	50
25 februari 2006, Auke Veenstra (1931) (MD 137).....	50
21 oktober 2006, Jan en Wytze Propsma (MD 155).....	50
29 december 2008 Pieter Bak	50
14345 Albert Prakken,	50
Onderzoek dood gevangene	50
4 december 2000	51
Dappere cipier.....	51
Tien cipiers voor DeBlokhuisPoort gevangenis in Leeuwarden.....	51
Altijdstrijdvaardig.nl	51
Doopsgezinden	52
De Bijzondere strafgevangenis	52
Oproer op het Blokhuis.....	53
Pieter van Loon.....	53
Eerbetoon	53
Gevangenis Leeuwarden geblokkeerd 30 september 1993.....	54
Open Monumentendag 2008 – DeBlokhuisPoort	56
Open monumentendag 2011	56
Open monumentendag 2017	56
GPTV Smart HUB TV.....	57

Cultureel bedrijvencentrum "DeBlokhuysPoort"

Cultureel Bedrijvencentrum

De geschiedenis van het cultureel bedrijvencentrum "DeBlokhuysPoort" is fascinerend. Dit bedrijvencentrum bevindt zich in het hart van Leeuwarden. Het voormalige huis van bewaring "DeBlokhuysPoort" biedt nu onderdak aan creatieve bedrijven. Het woord 'cultuur' wordt vaak gebruikt om gewoonten aan te duiden; zo kan men spreken van een bedrijfscultuur binnen een organisatie of een overlegcultuur op een kantoor.

In 2008 kwam het rijksmonument "DeBlokhuysPoort" leeg te staan na de verhuizing van de penitentiare inrichting. Het imposante gebouw, met een oppervlakte van circa 16.000 m², wachtte op een nieuwe bestemming. In oktober 2014 nam de gemeente Leeuwarden "DeBlokhuysPoort" over van het rijk voor het symbolische bedrag van 1 euro. Het voormalige Huis van Bewaring werd vervolgens direct doorverkocht aan Stichting BOEi, de Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed.

Nieuwe eigenaar

De gemeente Leeuwarden heeft "DeBlokhuysPoort" overgenomen van het rijk voor het symbolische bedrag van 1 euro. Het voormalige huis van bewaring werd vervolgens doorverkocht aan de Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed, BOEi.

De verbouwing kostte ongeveer 15 miljoen euro, gefinancierd door de provincie (9 miljoen), het rijk (4 miljoen) en de gemeente Leeuwarden (2 miljoen).

BOEi is een non-profit organisatie met als doel de herbestemming van industrieel erfgoed. Opgericht op initiatief van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, heeft BOEi verschillende invalshoeken: als investeerder, ontwikkelaar en adviseur. Ze heeft meerdere projecten op het gebied van cultureel, industrieel en agrarisch erfgoed gerealiseerd.

BOEi - Erfgoed in Ontwikkeling.

Bouwkundig onderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de Rijksgebouwendienst door Vlaardingebroek & Wevers gedurende de maanden oktober tot december 2009. Het veldwerk werd verricht door ir. Leo Wevers, ir. Ingrid Maaijwee en ir. Roos van Enter, waarbij de speciale bouw- en interieuronderdelen fotografisch gedocumenteerd werden.

Verbouwing

DeBlokhuysPoort is een van de meest markante gebouwen van Leeuwarden en Friesland. Het valt op door het indrukwekkende poortgebouw, maar ook van binnen is het minstens zo bijzonder. Sinds de oprichting van de oude gevangenis van Leeuwarden zijn er voortdurend verbouwingen uitgevoerd.

Overzicht verbouwing van DeBlokhuysPoort

De verbouwing van DeBlokhuysPoort begon op 8 juni 2015. Het pand, een voormalig huis van bewaring, wordt grotendeels in zijn oorspronkelijke staat teruggebracht.

Verbouwing 2016

De renovatie vereist ingrijpende werkzaamheden, waardoor een deel van de wanden langs de Keizersgracht en het eerste binnenplein een nieuw uiterlijk krijgt.

Verbouwing 2017

De voormalige gevangenis transformeert tot een cultureel bedrijvent centrum. De grootschalige verbouwingen moeten in 2018 voltooid zijn. De voortgang is vastgelegd in foto's door Sylvia Beers.

Verbouwing 2018

De bouwwerkzaamheden in DeBlokhuysPoort worden stilgelegd. In de media wordt er uitgebreid over bericht:

- **Friesch Dagblad:** De gemeenteraad van Leeuwarden eist opheldering over de bouwstop vanwege financiële tekorten.
- **Liwwadders:** Schriftelijke vragen worden gesteld aan het College van Burgemeester en Wethouders over de toekomst van DeBlokhuysPoort als cultureel centrum.
- **Leeuwarder Courant:** De verbouwing ligt stil tot na het cultuurjaar 2018, wat politieke onrust veroorzaakt. Op 25 januari 2018 is dbieb in DeBlokhuysPoort voor het publiek geopend. Op 23 maart 2018 is dbieb officieel geopend. In dit dossier vind je informatie over de geschiedenis van DeBlokhuysPoort en over dbieb.

Verbouwing 2020

- In augustus 2020 worden de werkzaamheden hervat na een lange onderbreking. Op het dak worden luchtbehandelingskasten geplaatst en de renovatie van de kapel, onderdeel van de bibliotheek **dbieb**, gaat van start. De oplevering staat gepland voor eind oktober.

Verbouwing 2021

- In januari wordt de laatste hand gelegd aan de kapel ter voorbereiding op de officiële opening van **dbieb**.

Beheersverordening

- DeBlokhuysPoort heeft zich ontwikkeld tot een culturele broedplaats met diverse startende bedrijven en culturele activiteiten. Vanwege de historische waarde en de centrale ligging speelt het een belangrijke rol in de Culturele Hoofdstad 2018.
- De gemeente Leeuwarden werkt al geruime tijd aan het actualiseren van bestemmingsplannen. In het bestemmingsplan Binnenstad, dat op 17 december 2012 werd vastgesteld, werd DeBlokhuysPoort niet meegenomen, omdat de definitieve bestemming nog niet vaststond.

Beheersverordening aanvraag. Portefeuillehouder: Wethouder Deinum Opsteller: G. Hendriksma. In DeBlokhuysPoort is een culturele broedplaats ontstaan, waar vele startende bedrijfjes zich hebben gevestigd. Vanwege deze bijzondere gebruiksmogelijkheden, de cultuur-historische betekenis én de centrale ligging, is DeBlokhuysPoort ook een belangrijke rol toebedacht als locatie voor de Culturele Hoofdstad 2018, zowel tijdens de voorbereiding alsook bij de daadwerkelijke activiteiten.

Beheersverordening aanvraag
Beheersverordening-aanvraag.pdf
Adobe Acrobat document 149.2 KB

Aan de gemeenteraad. Inleiding. In 2007 is het gebruik van DeBlokhuysPoort als gevangenis beëindigd. Na een korte aanloopperiode is er een culturele broedplaats ontstaan, waar vele startende bedrijfjes zich hebben gevestigd. Talloze exposities, evenementen en onderwijsprojecten hebben in de afgelopen vijf jaar in DeBlokhuysPoort een plek gevonden. Het poppodium Asteriks heeft zich ontwikkeld tot een waardevolle aanvulling op de bestaande muziekpodia in Leeuwarden. Vanwege deze bijzondere gebruiksmogelijkheden, de cultuur-historische betekenis én de centrale ligging, is DeBlokhuysPoort ook een belangrijke rol toebedacht als locatie voor de Culturele Hoofdstad 2018, zowel tijdens de voorbereiding alsook bij de daadwerkelijke activiteiten.

Beheersverordening brief
Beheersverordening-blokhuispoort.pdf
Adobe Acrobat document 129.2 KB

De gemeente Leeuwarden is al langere tijd bezig met het actualiseren van bestemmingsplannen; inmiddels verkeert deze actualisatie in een afrondende fase. Zo is voor de binnenstad vrij recent een bestemmingsplan gemaakt (vastgesteld door de gemeenteraad bij besluit van 17 december 2012). Binnen dit Bestemmingsplan Binnenstad is DeBlokhuysPoort niet meegenomen. Dit vanwege de omstandigheid dat nog niet voldoende bekend is welke definitieve bestemming het complex krijgt.

Beheersverordening
Beheersverordening.pdf
Adobe Acrobat document 1.9 MB

Bouwkundig onderzoek "DeBlokhuysPoort"

Het gebouwencomplex van de voormalige Penitentiare Inrichting DeBlokhuysPoort, gelegen aan het Blokhuisplein en de Keizersgracht in Leeuwarden, kent een rijke geschiedenis. De oorsprong ervan gaat terug tot de 15e eeuw, toen het als *Blokhuis* - een stadscitadel of dwangburcht - werd gesticht op de zuidoostelijke hoek van de stad.

Recentelijk besloot de voormalige eigenaar, de Rijksgebouwendienst, tot een bouwhistorische opname van het complex. Daarbij werd een ruimteboek opgesteld om de architectonische en historische kenmerken van de voormalige justitiële inrichting in kaart te brengen. Dit onderzoek vindt plaats in het kader van de geplande herbestemming van het monumentale gebouwencomplex.

Inleiding onderzoek

Dit onderzoek is een verdieping van de in augustus 2008 door BAAC uitgevoerde bouwhistorische verkenning met waardestelling. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de Rijksgebouwendienst door Vlaardingebroek & Wevers gedurende de maanden oktober tot december 2009. Het veldwerk werd verricht door ir. Leo Wevers, ir. Ingrid Maaijwee en ir. Roos van Enter, waarbij de speciale bouw- en interieuronderdelen fotografisch gedocumenteerd werden.

Bouwdeel A

Bouwdeel A is de oudste vleugel van het huidige gevangeniscomplex en werd omstreeks 1822 als onderdeel van een drievleugelige uitbreiding van het voormalige 'Huis van opsluiting en tuchtiging' gebouwd. In het pand waren vóór 1875 - het jaar waarin bouwdeel E aan de oostzijde werd aangebouwd - op de begane grond diverse verblijfslokalen en een timmerwinkel en op de eerste verdieping een kerk ondergebracht.

Bouwdeel B

Bouwdeel B tevens bekend als de Kommandants-woning - werd in 1870 tezamen met het Alcovergebouw - bouwdeel C - gebouwd. In het pand werd de woning van de kommandant ondergebracht, alsmede een vergaderzaal, de administratie en de militaire wacht. Gedurende de 20ste eeuw werd de indeling van het bouwdeel diverse malen gewijzigd, met name in de periode 1988-1991, waardoor de oorspronkelijke indeling op diverse plaatsen sterk wijzigde.

Bouwdeel C

Bouwdeel C - tevens bekend als het alkovergebouw - werd in 1870 gebouwd. In het pand werden de slaappleatsen - alkoven - van de gevangenen ondergebracht, alsmede enkele magazijnen en werkzalen. Gedurende de 20ste eeuw werd de indeling van het bouwdeel diverse malen gewijzigd, met name in de perioden 1946-1948, 1988-1991 en 1997, waardoor de oorspronkelijke indeling op diverse plaatsen sterk wijzigde.

Bouwdeel D

Bouwdeel D - tevens bekend als het eerste poortgebouw - werd in 1874 gebouwd. In de twee vleugels werden werkcellen, verblijfszalen, ruimten voor het personeel, een keuken en een badinrichting gerealiseerd. Gedurende de 20ste eeuw werd de indeling van het bouwdeel diverse malen gewijzigd, met name in de periode 1988-1991.

Bouwdeel E

Bouwdeel E - tevens bekend als het derde poortgebouw - werd in 1875 gebouwd. In het pand werden de kantoren van het leidinggevend en administratief personeel ondergebracht, alsmede enkele werkzalen, een schoollokaal en cellen voor levenslang veroordeelden. Gedurende de 20ste eeuw werd de indeling van het bouwdeel diverse malen gewijzigd, met name in de periode 1988-1991.

Bouwdeel F

Bouwdeel F - tevens bekend als Cellenvleugel A - werd in 1891 gebouwd ten behoeve van de huisvesting van gevangenen in zowel groeps- als individuele cellen. Aan de oostzijde staat het bouwdeel in verbinding met de gelijktijdig gebouwde bouwdelen G en H, respectievelijk administratiegebouw en cipierswoning.

Bouwdeel G

Bouwdeel G - tevens bekend als het administratie gebouw - werd in 1891 gebouwd als onderdeel van het Huis van Bewaring. Het bevatte een aantal kantoren op de begane grond en verdieping en magazijnen op de zolder. Aan de westzijde staat het bouwdeel in verbinding met het gelijktijdig gebouwde bouwdeel F (Cellenvleugel A)

00-Blokhuispoort-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 9.9 MB

01-Bouwdeel-A-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 11.1 MB

02-Bouwdeel-B-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 5.8 MB

03-Bouwdeel-C-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 10.8 MB

04-Bouwdeel-D-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 7.5 MB

05-Bouwdeel-E-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 5.5 MB

06-Bouwdeel-F-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 7.5 MB

07-Bouwdeel-G-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 5.5 MB

Bouwdeel H

Bouwdeel H - tevens bekend als de directiewoning - werd in 1891 gebouwd ten behoeve van de huisvesting van de cipier van het Huis van Bewaring. Later werd het bouwdeel bewoond door de directeur en vervolgens door één van de bewaarders en zijn familie. De bouwdelen F en G werden gelijktijdig gebouwd.

08-Bouwdeel-H-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 5.9 MB

Bouwdeel I

Bouwdeel I - tevens bekend als Cellenvleugel B - werd in 1894 gebouwd ten behoeve van de huisvesting van gevangenen in individuele cellen. In 1892 werd besloten tot het vervangen van de op de noordwestelijke hoek van het complex gelegen cellenvleugel. De bouwplannen werden gemaakt volgens ontwerp van architect W.C. Metzelaar.

09-Bouwdeel-I-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 6.2 MB

Bouwdeel J

Bouwdeel J - tevens bekend als de smederij - werd in 1948 gebouwd, tezamen met de in 1976 gesloopte timmerwerk plaats, die aan de noordzijde van de binnenplaats gestaan heeft. De smederij is sinds de buitengebruikstelling van de penitentiaire inrichting in 2004 als garage in gebruik. Sinds de bouw werd het bouwdeel nauwelijks gewijzigd.

10-Bouwdeel-J-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 2.0 MB

Bouwdeel K

Bouwdeel K werd vermoedelijk omstreeks 1957 als bezoekersruimte in de hoek tussen de bouwdelen B, C en J gebouwd. Het bouwdeel is sinds de buitengebruikstelling van de penitentiaire inrichting in 2008 als administratie van de beheerder.

11-Bouwdeel-K-SBHP.pdf
Adobe Acrobat document 1.8 MB

Herbestemming "DeBlokhuispoort"

DeBlokhuispoort is in 2008 leeg komen te staan. Een goede herbestemming vinden is een ontdekkingstocht en duurt wel een paar jaar. Daarom is er tijdelijke ontheffing van het vigerende bestemmingsplan gegeven zodat het gebouw opengesteld kon worden voor het publiek, en het gebouw de kans krijgt om iets aan de stad toe te voegen. Formeel is de voormalige penitentiaire inrichting in gebruik voor culturele activiteiten tot eind 2013.

Nummer06_binnenwerk_lores.pdf
Adobe Acrobat document 5.3 MB

Herbestemming "DeBlokhuispoort"

Op **1 maart 2012** startte het proces rondom de herbestemming van DeBlokhuispoort in Leeuwarden, een monumentaal complex met een geschiedenis die teruggaat tot de 15e eeuw. Ooit een gevangenis, wordt er nu gezocht naar een nieuwe functie voor het pand.

Marktconsultatie

Voordat het gebouw te koop wordt aangeboden, hebben het Rijk en de gemeente Leeuwarden de markt geraadpleegd om de mogelijkheden voor herontwikkeling te verkennen. Ter voorbereiding is een *ambitiedocument* opgesteld waarin de uitgangspunten voor de herbestemming zijn vastgelegd. De haalbaarheid van deze richtlijnen vormde de kern van de marktconsultatie. Deze consultatie richtte zich voornamelijk op partijen die actief zijn in de vastgoedbranche, geïnteresseerd zijn in overname en herontwikkeling van het monumentale complex, en bereid zijn om deel te nemen aan het verdere verkoopproces.

Resultaten van de marktconsultatie

Uit de ingezonden reacties blijkt dat de meeste geïnteresseerde partijen een combinatie van verschillende gebruiksvormen voor het complex prefereren, zodat het een betekenisvolle rol voor de stad blijft vervullen. Daarnaast erkennen zij de historische en architectonische waarde van het pand en willen deze zoveel mogelijk behouden. Belangrijke aandachtspunten bij de herontwikkeling zijn:

- **Parkeerbehoefte:** Oplossingen voor de parkeerdruk veroorzaakt door de nieuwe functies.
- **Bestemmingsplanwijziging:** Samenwerking met de gemeente om de herbestemming juridisch mogelijk te maken.

Vervolgtraject

In de eerste helft van **2012** nemen het Rijk en de gemeente een besluit over de verdere invulling van de herontwikkeling. De resultaten van de marktconsultatie spelen hierbij een belangrijke rol.

TWA Architecten

Herbestemming en restauratie van DeBlokhuysPoort

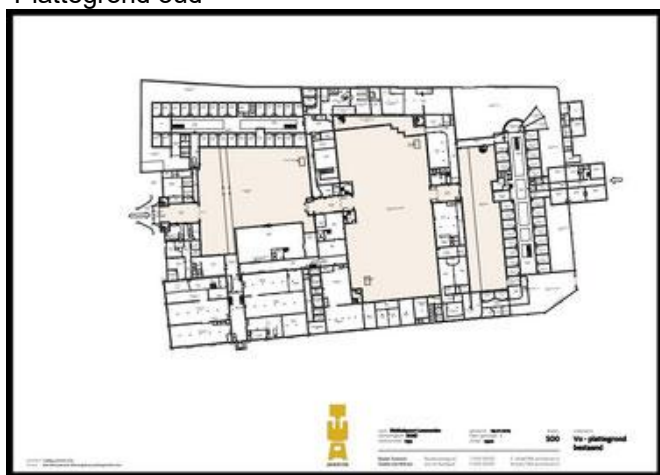
TWA Architecten werd in 1972 opgericht in Oosternijkerk door Gunnar Daan. Aanvankelijk opereerde het bureau onder zijn eigen naam en later als GDA-architecten. In 2005 namen Bauke Tuinstra en Doeke van Wieren de leiding over en werd de naam gewijzigd naar TWA architecten, een acroniem dat tevens verwijst naar het Friese woord voor "twee".

Sinds 2004 is het architectenbureau gevestigd in de voormalige meelfabriek 'De Eendracht' in Burdaard, waar ze werken aan diverse architectuur- en restauratieprojecten.

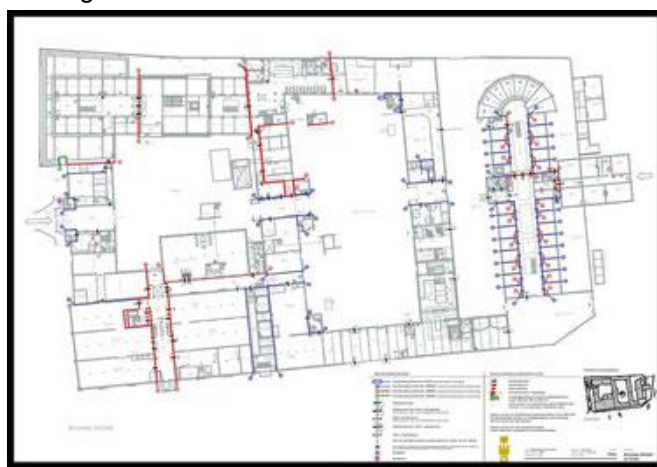
Plattegronden DeBlokhuysPoort

DeBlokhuysPoort - De plattegronden zijn beschikbaar gesteld door [TWA Architecten](#)

Plattegrond oud

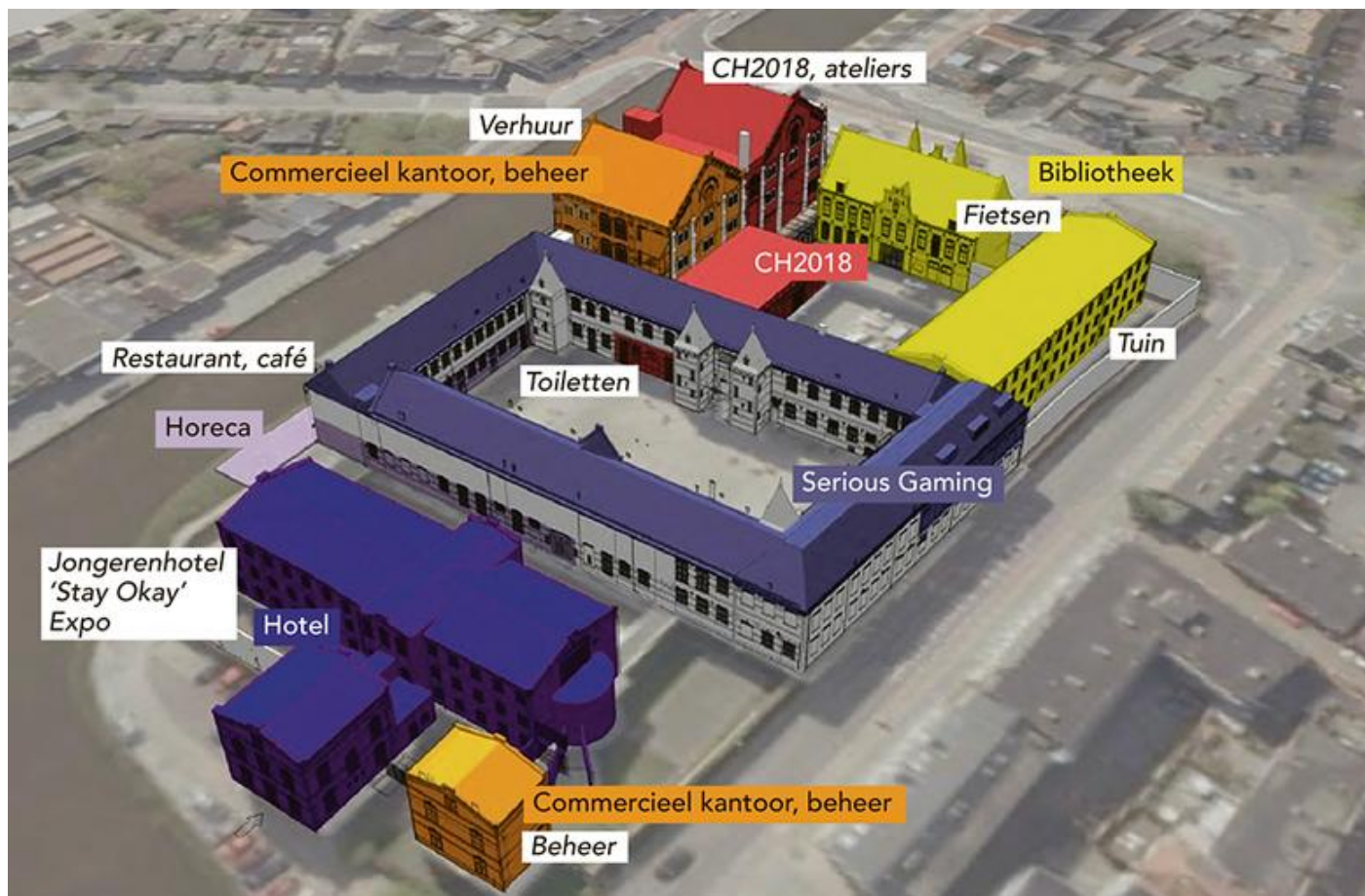
Plattegrond nieuw

old_bhp.pdf
Adobe Acrobat document 1.1 MB

new_bhp.pdf
Adobe Acrobat document 3.7 MB

De verbouwing van DeBlokhuysPoort in Leeuwarden vergt een investering van 15 miljoen euro. De provincie draagt 9 miljoen euro bij, het Rijk doneert 4 miljoen euro, en de gemeente Leeuwarden investeert 2 miljoen euro in het project.

Op 8 juni 2015 startte Stichting BOEi, eigenaar van DeBlokhuysPoort, met de renovatie van het voormalige huis van bewaring. Het doel is om het pand grotendeels in zijn oorspronkelijke staat terug te brengen.

Belangrijke wijzigingen

- Verwijdering van de glazen tegelwand op het tweede binnenplein, die ooit werd geplaatst zodat gedetineerden binnendoor konden lopen.
- Sloop van de loopbrug tussen het alkovengebouw en de B-vleugel, die als eerste werd ontmanteld.

Toekomstige bestemming

De verbouwing moet vóór 2018 voltooid zijn, waarna het complex zal dienen als zenuwcentrum voor Leeuwarden-Fryslân 2018. Daarnaast keert Museum Blokhuispoort terug in het gebouw.

Nieuwe functies

Naast het museum wordt onderzocht of een bibliotheek, een jongerenherberg en een restaurant een plek kunnen krijgen in het complex. DeBlokhuysPoort wordt zo klaargemaakt voor een breed scala aan nieuwe functies.

GPTV-verbouwing "DeBlokhuysPoort" begonnen

April 2015

Sloop en verbouw in "DeBlokhuisPoort"

De foto's "verbouwing – DeBlokhuisPoort" zijn gemaakt door Sylvia Beers. (Secretaris Stichting Blokhuispoort)

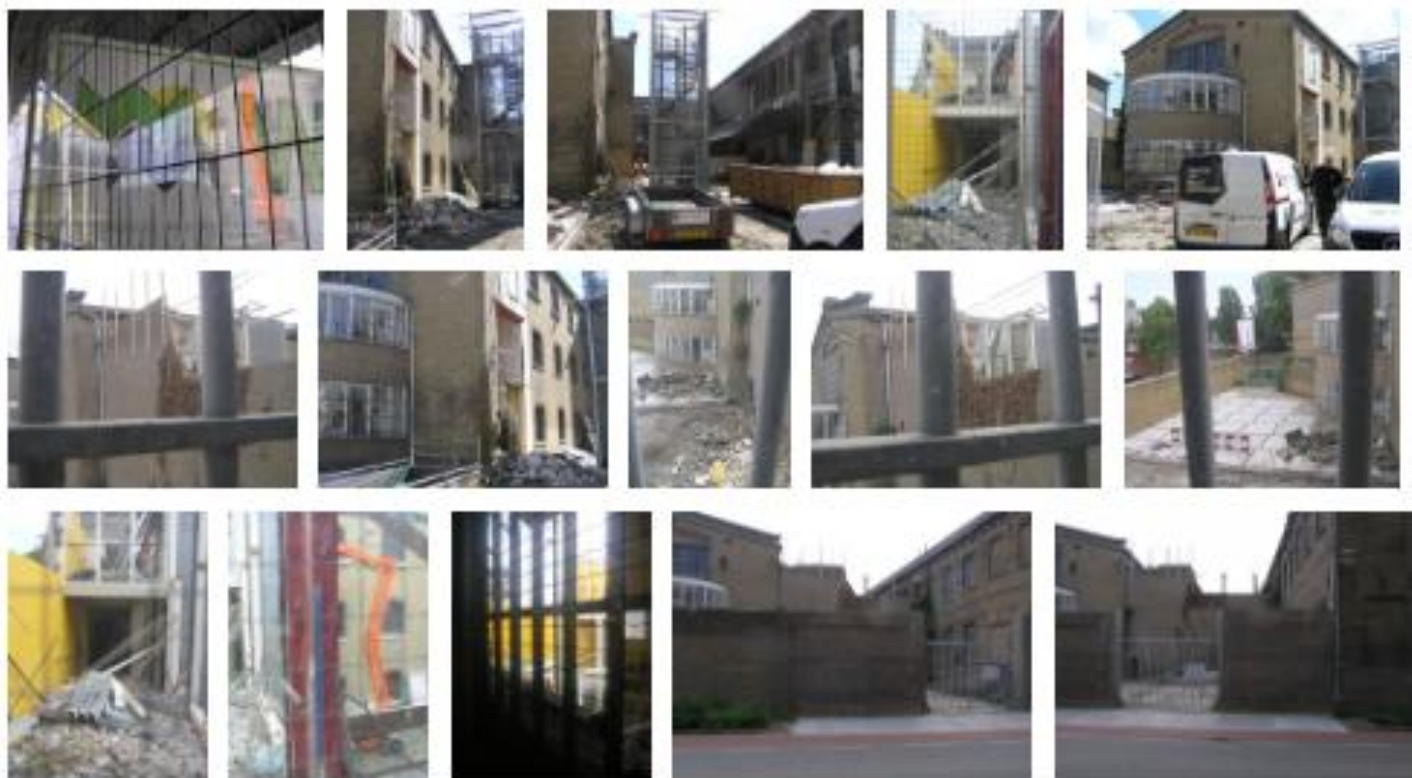

Juni - juli 2015

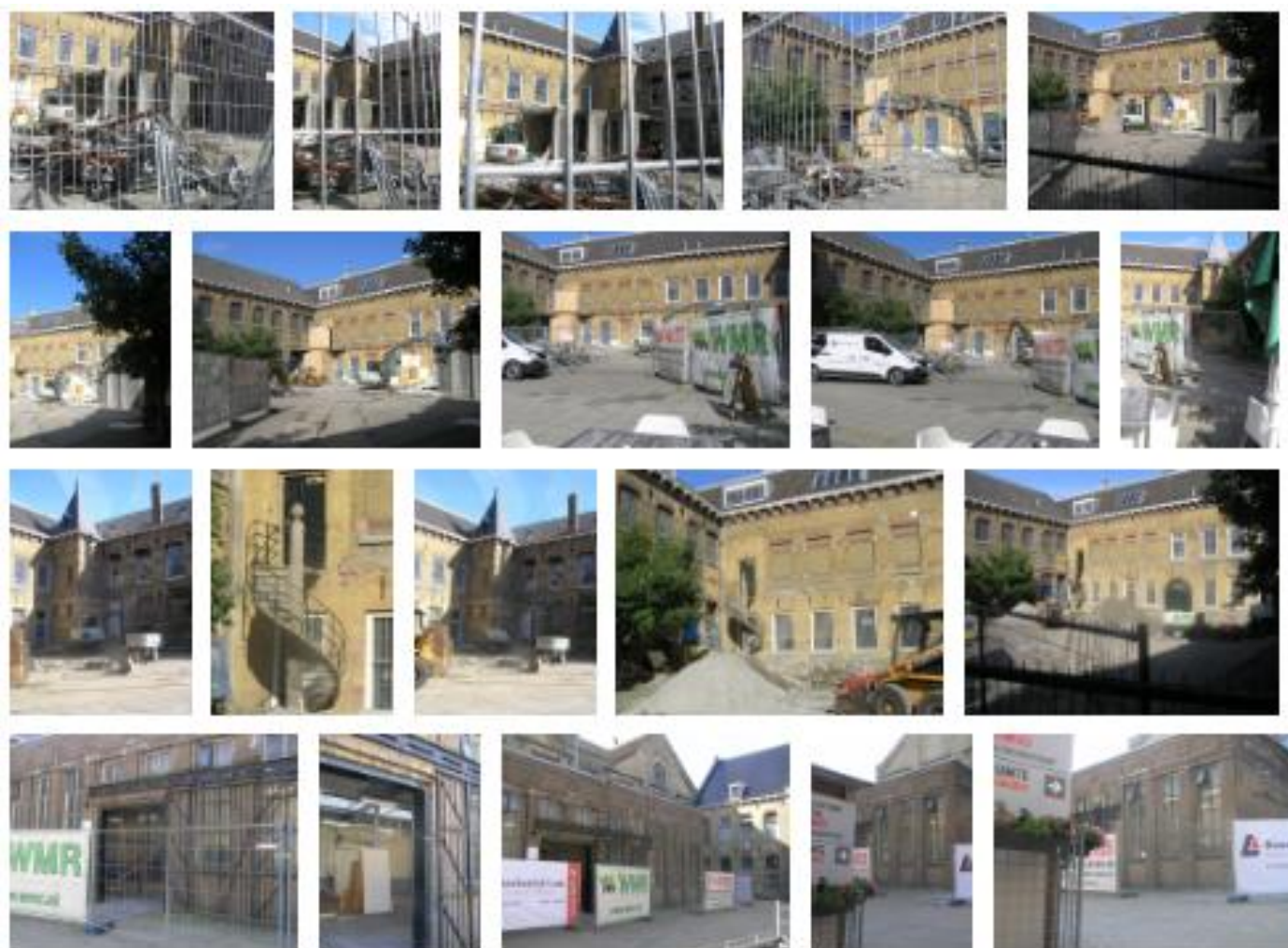

Augustus 2015

September 2015

Oktober 2015

November 2015

December 2015

Album, bouwbedrijf Lont

Lont staat voor vakmanschap en sociale innovatie. Vanuit die basis hebben wij zin om onze mouwen op te stropen mee te bouwen aan een leefbare samenleving. Aan het resultaat – van traditionele bouwwerken tot verrassende concepten – gaat bij ons altijd iets vooraf: met elkaar afstemmen wat we gaan neerzetten en vooral h  e we dat doen.

Verbouwing 2016 – DeBlokhuysPoort

De gemeente besloot in 2015 om de Openbare Bibliotheek te verhuizen van de Beurs naar de voormalige gevangenis DeBlokhuysPoort. Na onderzoek bleek de noordwestelijke vleugel de meest geschikte locatie.

Architectonische ingrepen. Hoewel de meest monumentale cellenblokken behouden blijven, worden enkele cellen gesloopt om ruimte te maken voor de bibliotheek. De verbouwing is ingrijpend en verandert het uiterlijk van delen van de Keizersgracht en het **eerste binnenplein**.

Een commissielid omschreef de aanpak van architect Bauke Tuinstra als: *"Alsof er iets bestaands wordt uitgezaagd, waarna er iets nieuws in wordt teruggebracht."*

Tuinstra koos hierbij voor een eigentijdse architectuur met een zwarte tint en veel glas, waardoor het historische karakter van het gebouw wordt gecombineerd met moderne elementen

Fotoalbum verbouwing "DeBlokhuysPoort". De foto's zijn gemaakt door Sylvia Beers.

Januari 2016

Maart 2016

Mei 2016

Juni juli 2016

Augustus 2016

September 2016

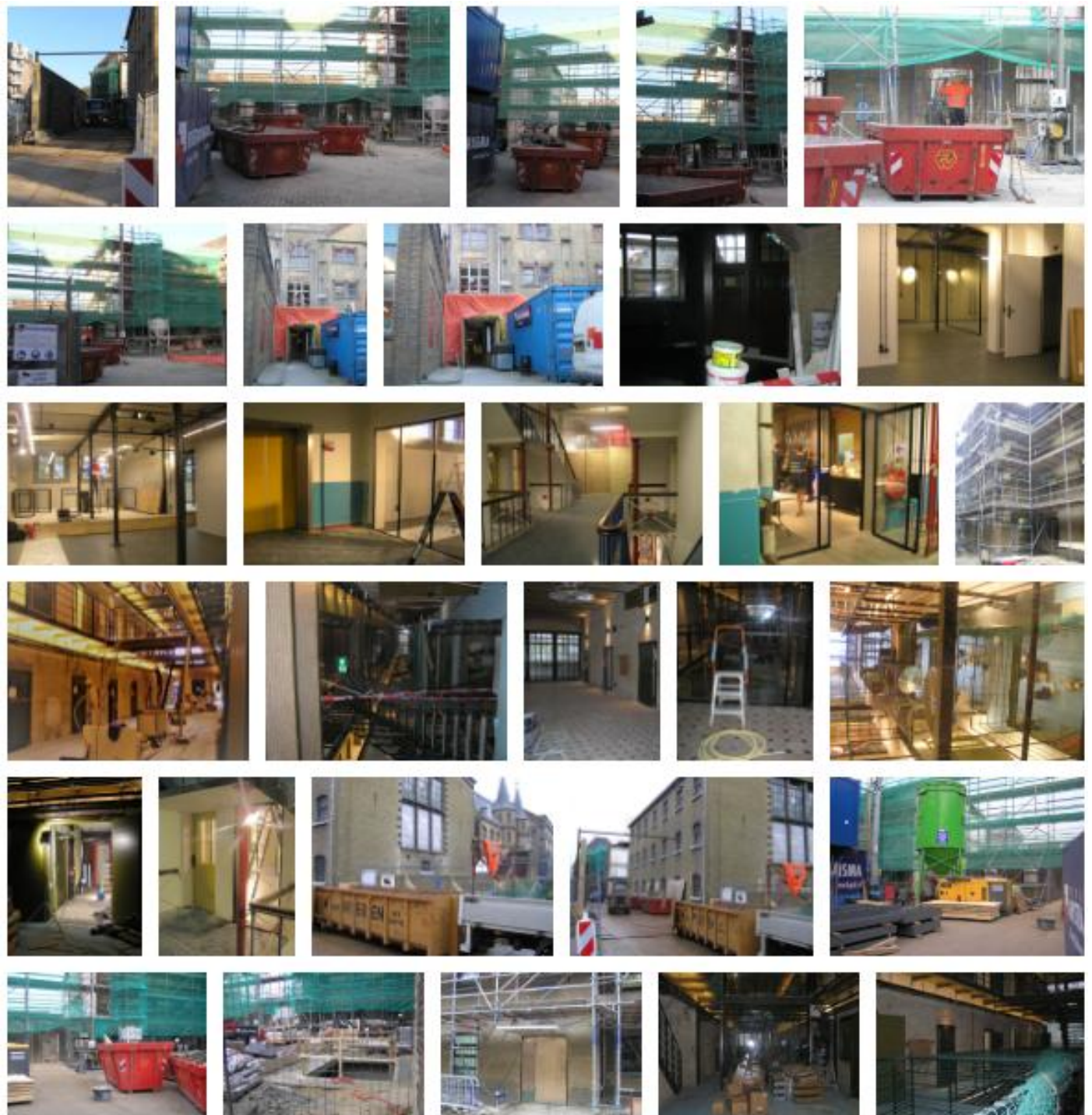

Oktober 2016

November 2016

December 2016

Video

Verbouwing 2017 – DeBlokhuisPoort

In **2015** besloot de gemeente om de Openbare Bibliotheek te verhuizen van de Beurs naar de voormalige gevangenis DeBlokhuisPoort. Na onderzoek bleek de noordwestelijke vleugel de meest geschikte locatie.

Architectonische ingrepen. Hoewel de meest monumentale cellenblokken behouden blijven, worden enkele cellen gesloopt om ruimte te maken voor de bibliotheek. De verbouwing is ingrijpend en verandert het uiterlijk van delen van de Keizersgracht en het eerste binnenplein.

De renovatie wordt gekenmerkt door een combinatie van historische elementen en moderne architectuur, waardoor het gebouw een nieuwe functie krijgt zonder zijn karakter te verliezen

Fotoalbum

De foto's zijn gemaakt door Sylvia Beers.

Januari 2017

Februari 2017

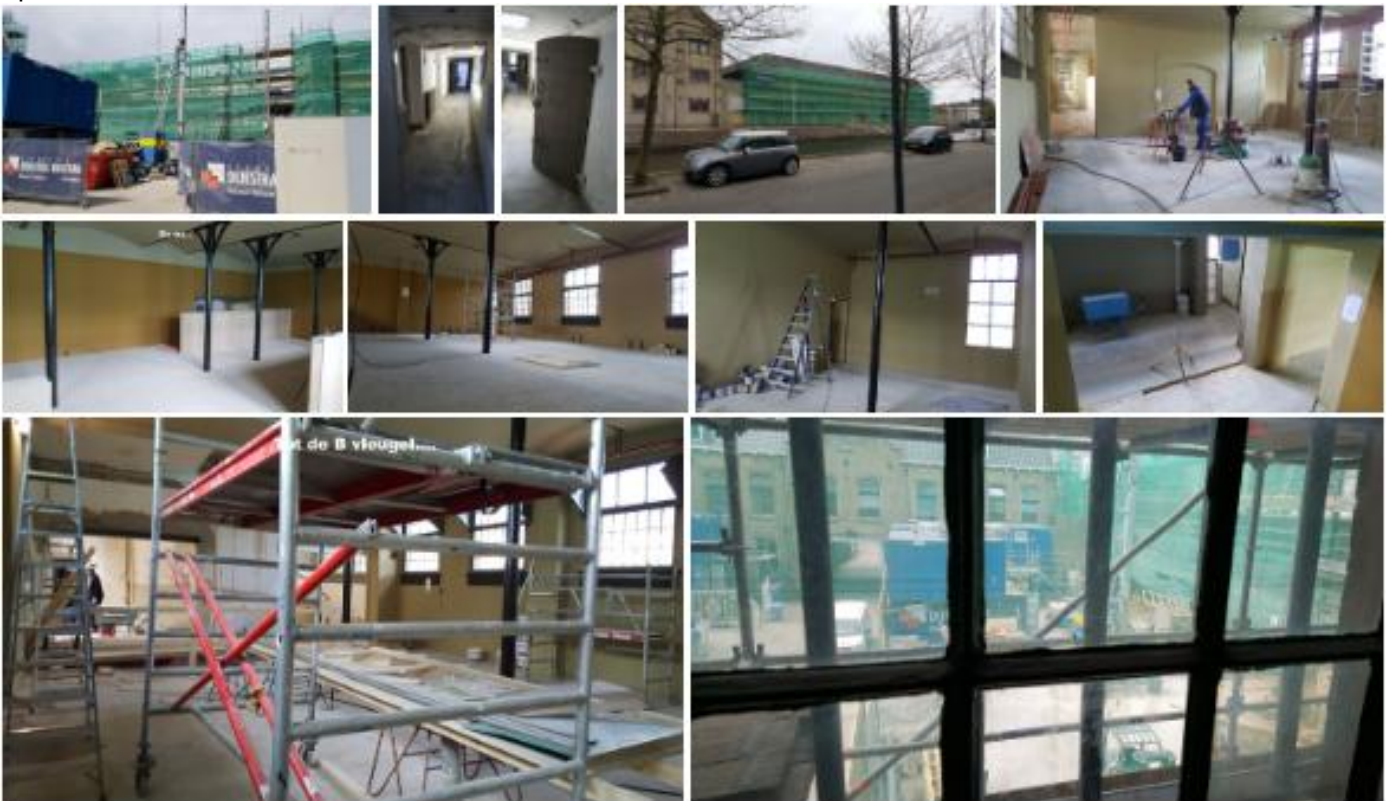

Maart 2017

April 2017

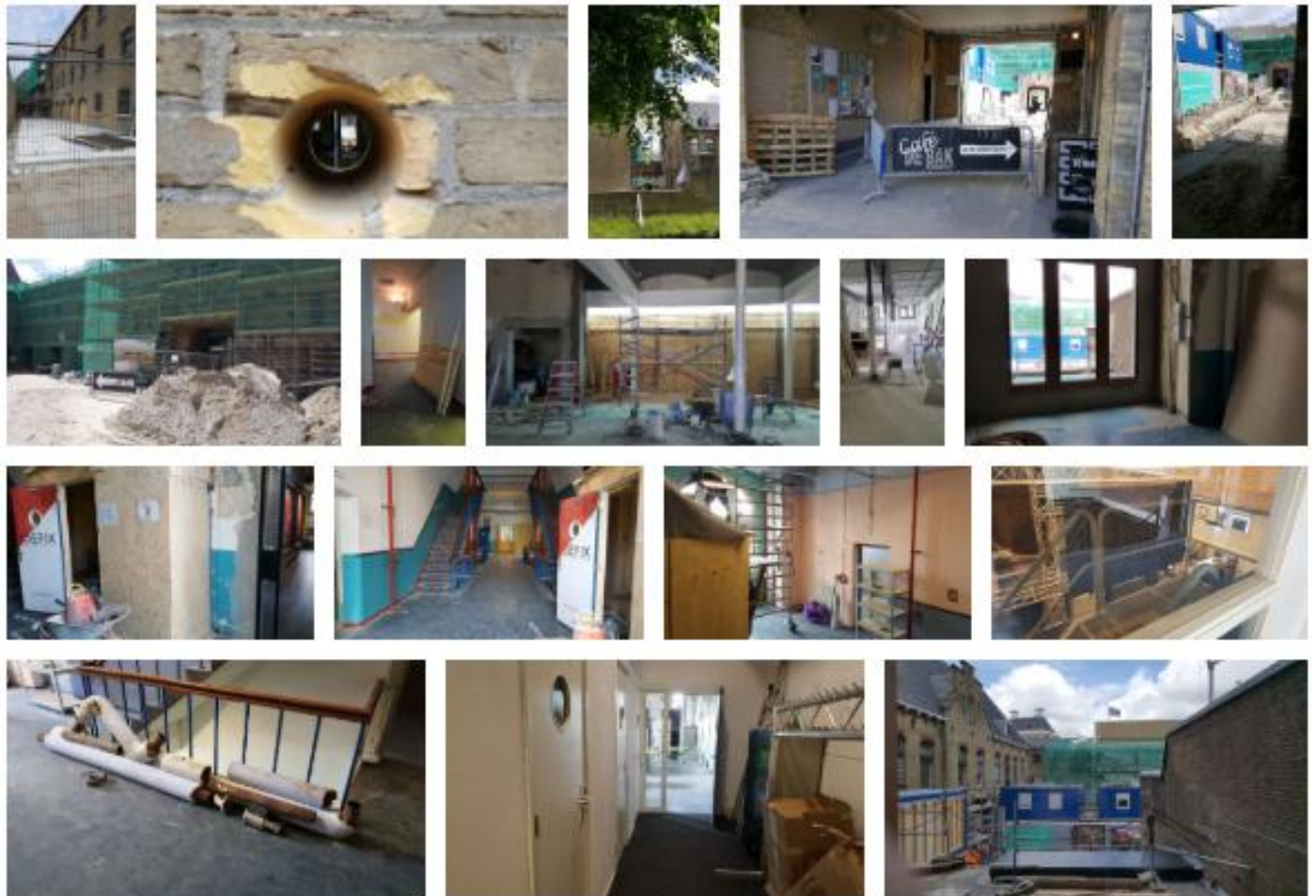

Mei 2017

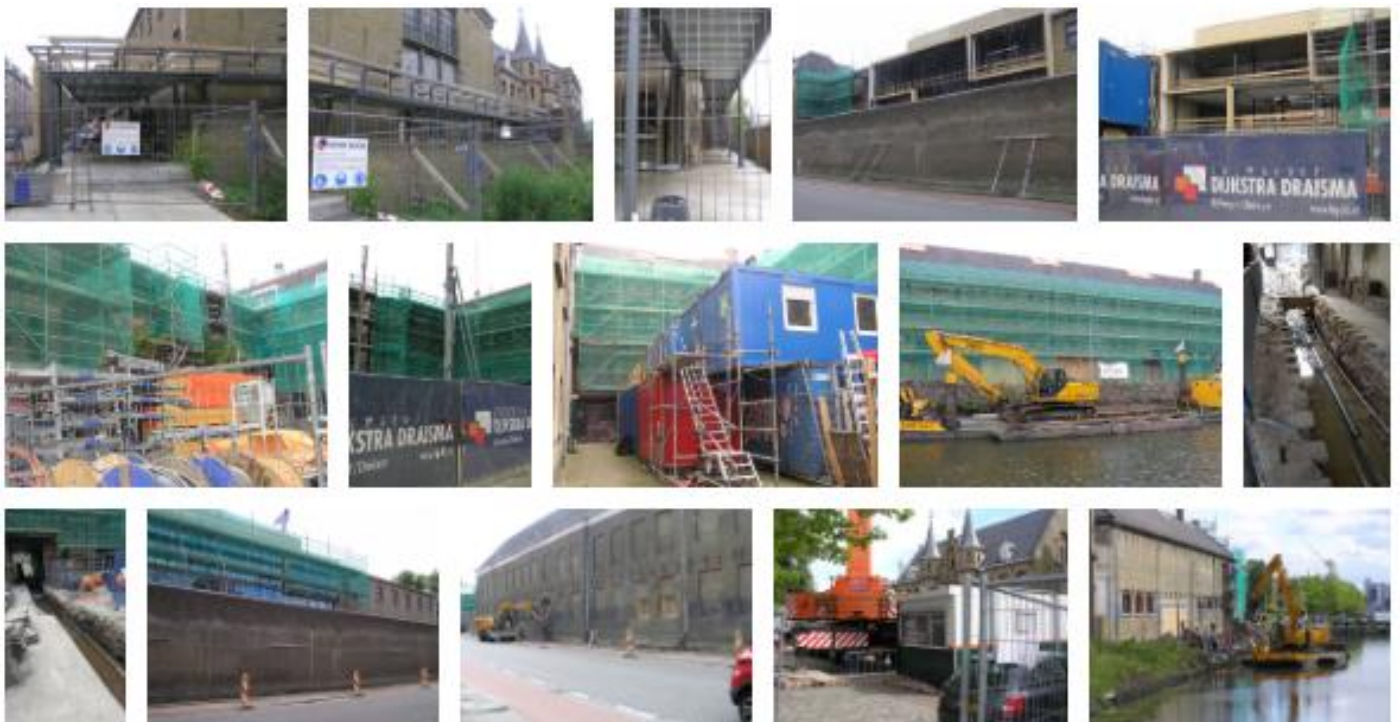

Juni 2017

Juli 2017

Augustus 2017

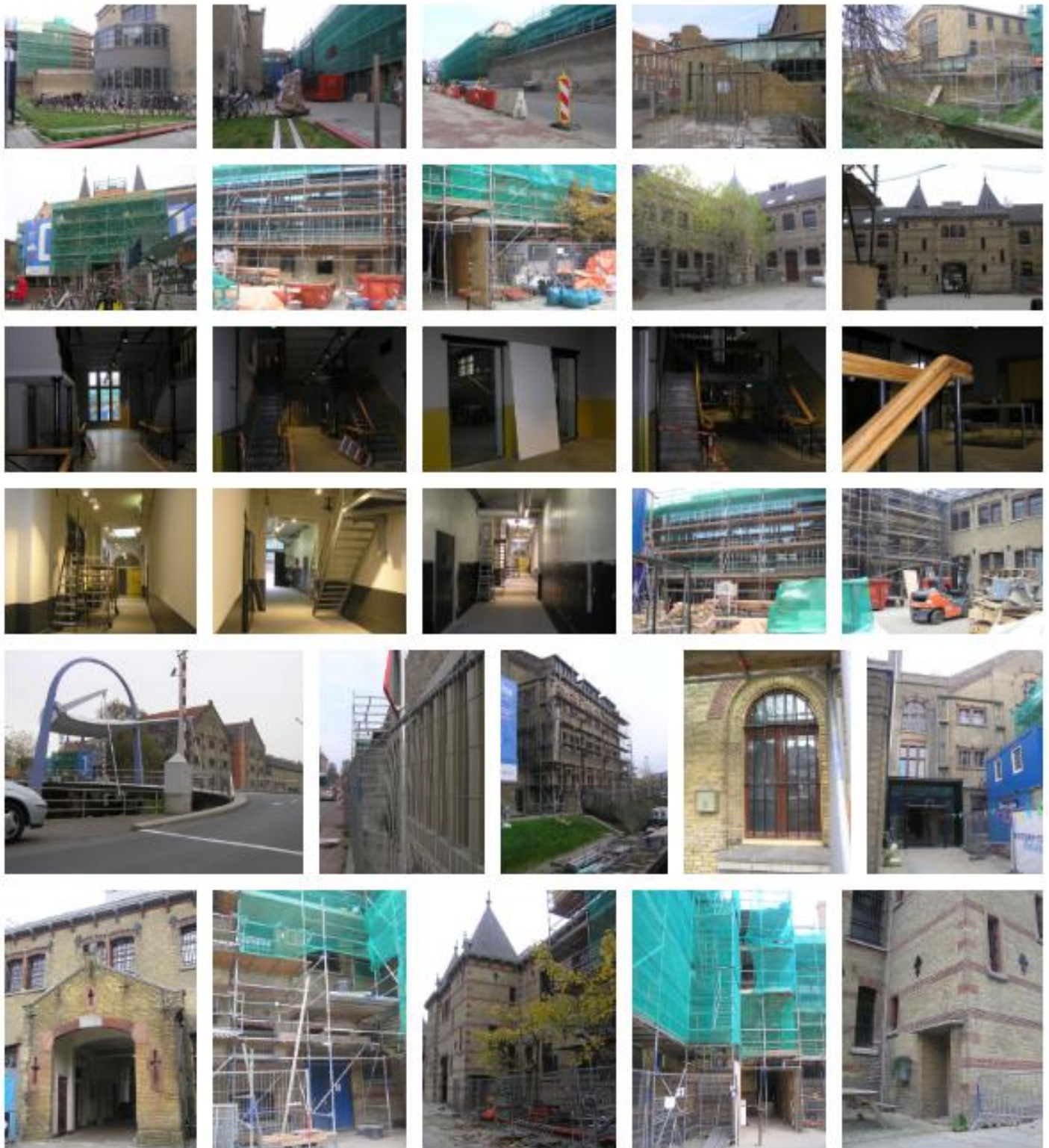
September 2017

Oktober 2017

November 2017

December 2017

Verbouwing 2018 – DeBlokhuysPoort

Hoewel de verbouwing van DeBlokhuysPoort in Leeuwarden volgens planning eind 2017 voltooid had moeten zijn, ligt de bouw stil. Dit heeft geleid tot politieke onrust, maar volgens eigenaar BOEi is dat niet nodig.

Vertraging in de planning

De renovatie was bedoeld om het complex tijdig gereed te maken als zenuwcentrum voor Leeuwarden-Fryslân 2018. Echter, de werkzaamheden konden niet op tijd worden afgerond.

"Dat is niet gelukt," zegt Arno Boon, eigenaar van het gebouw. "Ik had het graag anders gezien, maar het is 24 januari geworden."

Ondanks de vertraging blijft DeBlokhuysPoort een belangrijk cultureel en historisch monument in Leeuwarden

Dossier Blokhuispoort

De Leeuwarder Courant had een dossier aangelegd over de verbouwing "DeBlokhuisPoort"

Einde aan soap: werk Blokhuispoort in Leeuwarden kan weer beginnen

LC+ De gemeente Leeuwarden en Blokhuispoorteigenaar BOEi hebben een akkoord bereikt over het verder renoveren van de Blokhuispoort.

1 dag geleden

Blokhuispoort maakt kans op Friese architectuurprijs

De Blokhuispoort in Leeuwarden is een van de vijf gebouwen die genomineerd zijn voor de Vredeman de Vriesprijs, de Friese architectuurprijs.

2 maanden geleden

Gemeente zegt eerste gesprek met BOEi na de zomer af

Het eerste gesprek na de zomer tussen de gemeente Leeuwarden en Blokhuispoorteigenaar BOEi gaat niet door. De gemeente heeft het gesprek dat vrijdag zou plaatsvinden, donderdag geannuleerd.

3 maanden geleden

Dit moet er nog gedaan worden in de Blokhuispoort

LC+ Het afmaken van de Blokhuispoort gaat 2,7 miljoen euro kosten. Maar wat moet er voor dat bedrag allemaal gedaan worden in de oude Leeuwarder gevangenis?

3 maanden geleden

Raad wordt alweer in geheim bijgepraat over Blokhuispoort

Ontwikkelaar BOEi wil de Leeuwarder raad in het geheim bijpraten over de herontwikkeling van de Blokhuispoort. Tot ergernis van sommige raadsleden.

9 maanden geleden

Analyse: Hoe verder met de Blokhuispoort?

LC+ Een zeer uitdagend project, zo noemt BOEi de verbouwing van de Blokhuispoort. De ontwikkelaar is niet de eerste die zich vertilt aan zo'n complexe klus.

9 maanden geleden

Analyse: Hierom kreeg Deinum een motie van afkeuring aan zijn broek

LC+ De Blokhuispoort is bijna af en Leeuwarden loopt formeel geen risico bij het voltooien van de gestaakte verbouwing. Toch kreeg wethouder Henk Deinum een motie van afkeuring. Waarom?

9 maanden geleden

Oppositie: motie van afkeuring voor wethouder om Blokhuispoort

LEEWARDEN Vijf oppositiepartijen hebben woensdag een motie van afkeuring ingediend tegen PvdA-wethouder Henk Deinum. Ze vinden dat hij hen niet actief en correct heeft geïnformeerd rond de tekorten bij De Blokhuispoort.

9 maanden geleden

BOEi vroeg om voorschot voor Blokhuispoort, debat op scherp

LC+ BOEi, de ontwikkelaar van de Blokhuispoort, heeft op 28 september bij gedeputeerde Sander de Rouwe aangeklopt met een verzoek voor een 'voorschot'.

9 maanden geleden

Dit jaar geen kerstmarkt in Blokhuispoort: te duur, zegt organisatie

De jaarlijkse kerstmarkt in de Blokhuispoort gaat niet door. De organisatoren moeten dit jaar voor het eerst geld betalen aan Blokhuispoort-eigenaar BOEi.

3 maanden geleden

BOEi houdt tekort op Blokhuispoort-project

Voor renovatie van de Blokhuispoort komt geen extra toelage uit de provinciekas. Een gemeentelijk verzoek is dinsdag door gedeputeerde staten verworpen.

5 maanden geleden

BOEi: Leeuwarden zoekt oplossing Blokhuispoort

Leeuwarden gaat aan het werk om de resterende 2,7 miljoen bij elkaar te sprokkelen om de verbouwing van de Blokhuispoort af te maken.

8 maanden geleden

Burgemeester vroeg commissaris geen extra geld voor Blokhuispoort

Door de burgemeester van Leeuwarden is geen geld gevraagd voor de Blokhuispoort en door de commissaris van de koning is niets toegezegd.

8 maanden geleden

De Blokhuispoort: hoe het mooiste project ontspoorde

LC+ Een kostenraming en een plattegrond, veel meer was er niet toen Arno Boon, directeur van BOEi, zijn handtekening zette onder de aankoop van de Blokhuispoort. Nu kijkt hij in een miljoenen gat. Een geëmotioneerd gesprek over hoe het hem ontkwam, de politieke mangel en idealisme.

8 maanden geleden

Helft tekort Blokhuispoort gedicht

Voor het afbouwen van de Blokhuispoort is nog 2,7 miljoen euro nodig. Eigenaar BOEi vraagt steun van overheden bij het vinden van financiering.

8 maanden geleden

Raad Leeuwarden toch in openbaar bijgepraat over Blokhuispoort

Eerst zou het geheim zijn, nu is de pers welkom: de Leeuwarder raad wordt dinsdag door eigenaar BOEi bijgepraat over de stilgelegde verbouwing van de Blokhuispoort.

8 maanden geleden

Gat Blokhuispoort is deels gedicht

Het rijk steekt nog eens 620.000 euro aan subsidie in de verbouwing van de Blokhuispoort in Leeuwarden. Dat zegt directeur Arno Boon van ontwikkelaar BOEi.

8 maanden geleden

Een 'leven lang leren' in dbieb

LC+ Het Blokhuisplein en de nieuwe bibliotheek enkele tientallen meters verderop, dbieb, werden vrijdagmiddag geopend. Het wordt wel wat met Leeuwarden.

8 maanden geleden

Lijst058 doet WOB-verzoek over verslagen Blokhuispoort

Lijst058 wil de verslagen van de Stuurgroep Blokhuispoort op tafel hebben. De partij heeft bij de gemeente Leeuwarden een WOB-verzoek ingediend om ze in te kunnen zien.

9 maanden geleden

Analyse: Druk blijft op de ketel van de Blokhuispoort

LC+ Goed, de cijfertjes zijn bekend. Maar de Leeuwarder raad wil nog van wethouder Henk Deinum weten waarom hij pas nu helderheid gaf over de tekorten bij de Blokhuispoort.

9 maanden geleden

Verbouwing 2020 – DeBlokhuisPoort

Na een lange onderbreking is de verbouwing van DeBlokhuisPoort in Leeuwarden in 2020 hervat. De werkzaamheden lagen sinds 2017 stil vanwege financiële tekorten.

Belangrijke ontwikkelingen

- **April 2020:** Bouwactiviteiten op de 3e verdieping worden hervat.
- **Dakrenovatie:** Plaatsing van luchtbehandelingskasten op het dak van de voormalige gevangenis.
- **Renovatie van de kapel:** De kapel, onderdeel van dbieb (de bibliotheek), wordt verbouwd. De oplevering staat gepland voor eind oktober 2020.

Met deze hervatting lijkt het slepende conflict rondom de verbouwing tot een einde te komen, waardoor DeBlokhuisPoort haar transformatie naar een cultureel centrum kan voortzetten.

April 2020: 3e verdieping

Juni 2020: poort teruggeplaatst

Augustus 2020: de kapel

September 2020: stukadoren en verven

Oktober 2020: de elektriciteit

Kapel afwerken naar oplevering

Luchtbehandelingskasten plaatsen

November 2020: trap bouwen in Alcovegebouw

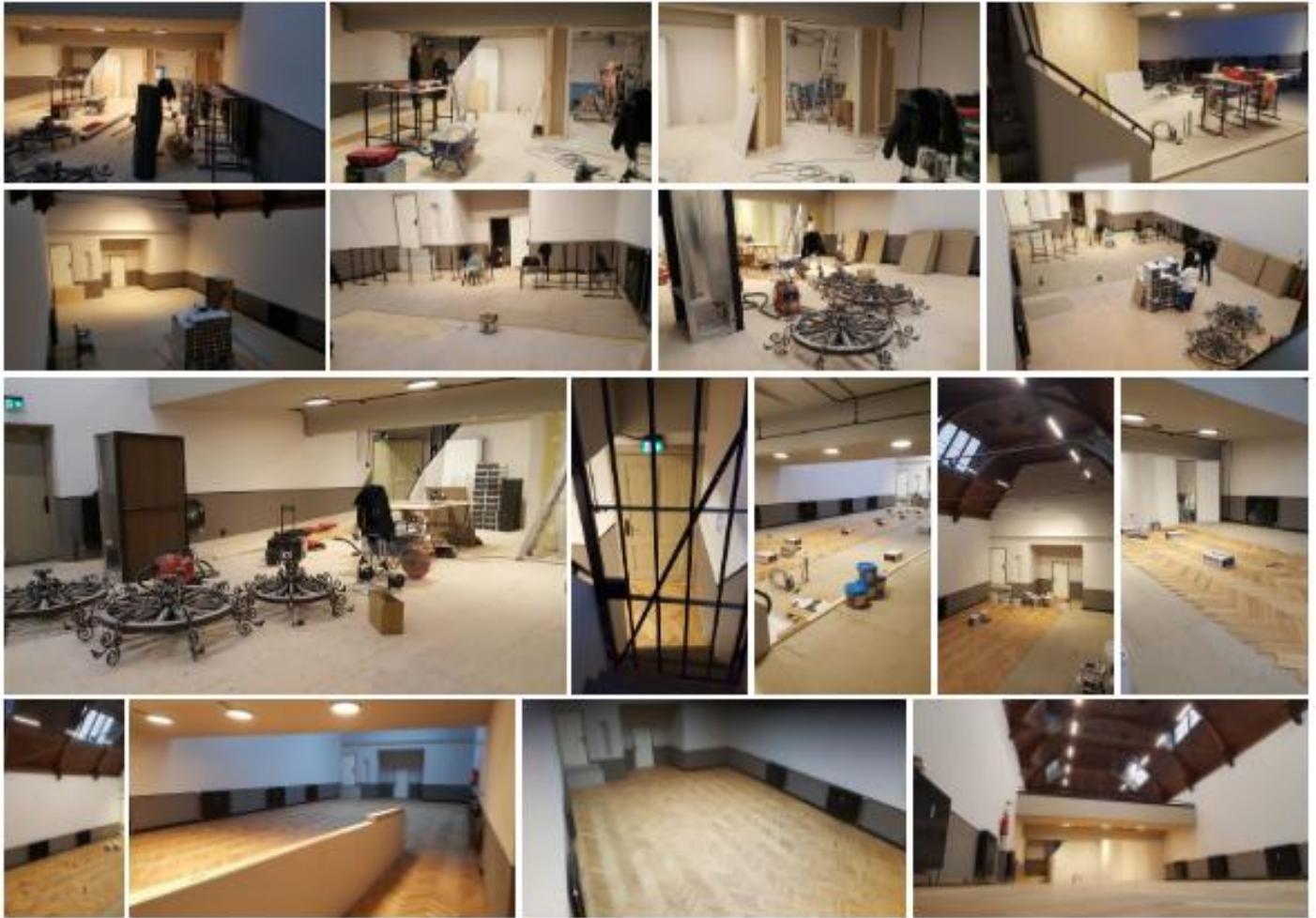
Magazijn huismeesters en gebruikersruimte Noordelijke Hogeschool Leeuwarden

Vorderingen aan de Kapel naar opleveren dbieb 2021:

Verbouwing 2021

Januari 2021: tot oplevering 10 Februari 2021: de Kapel

Februari 2021: Trapleuning aangebracht naar dakterras dbieb met uitzicht.

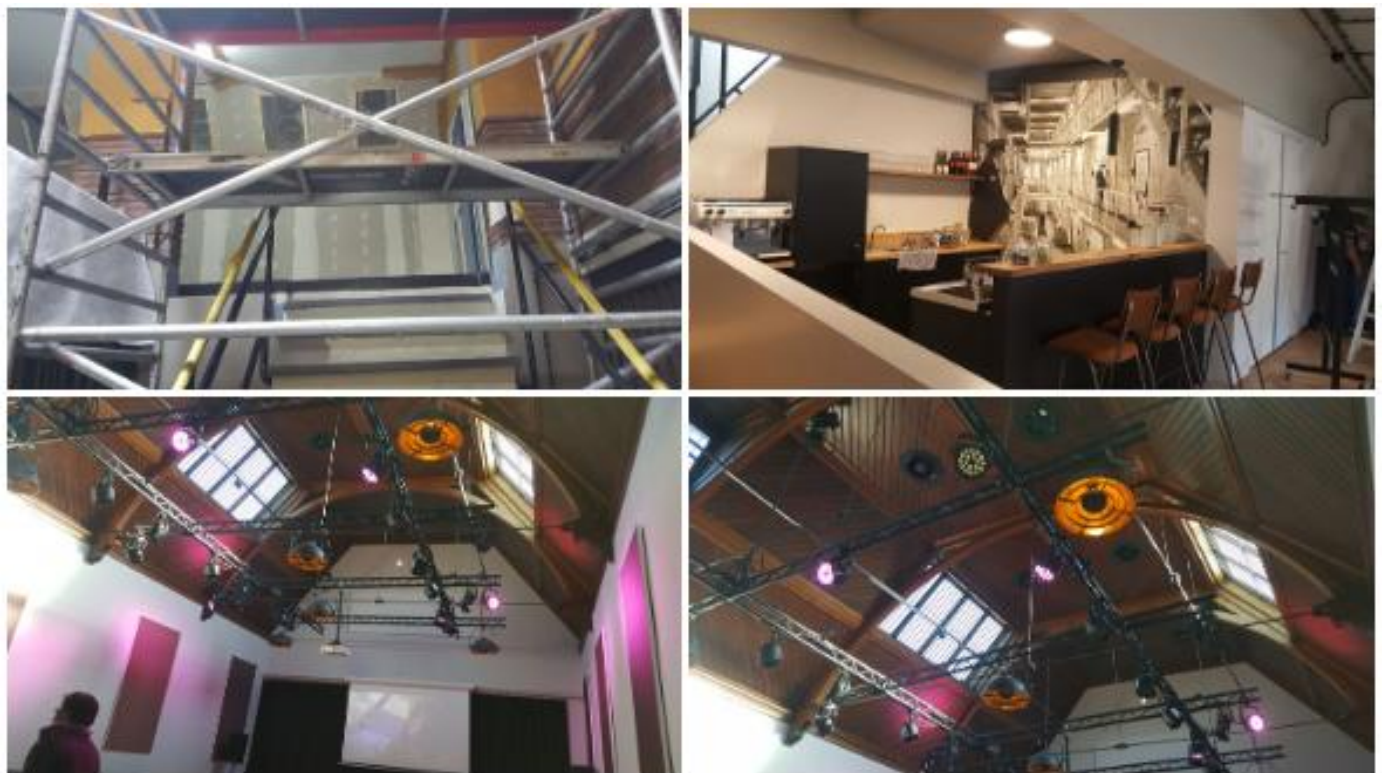
Mei 2021: Gedenkraam Stichting 40-45.

Mei 2021: aanpakken van de kades

December: 3e verdieping filters sportzaal; afwerken kapel

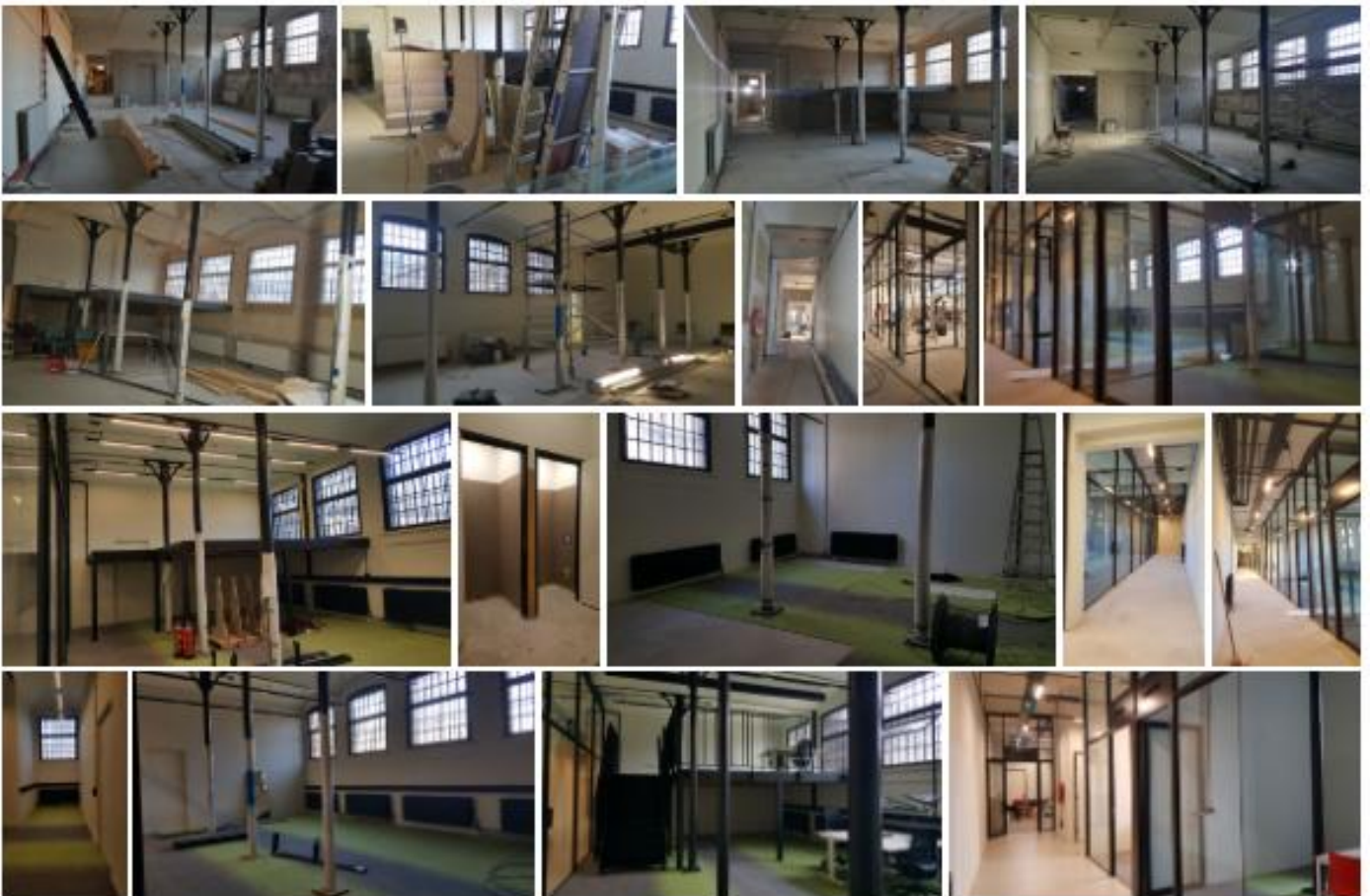
Verbouwing 2022

De foto's gemaakt door Sylvia Beers. (Secretaris Stichting Blokhuispoort)

Januari 2022: verbouwing voormalige Kerkzaal oplevering Amaryllis mei 2022

Verbouwing medische dienst oplevering aan Amaryllis april 2022

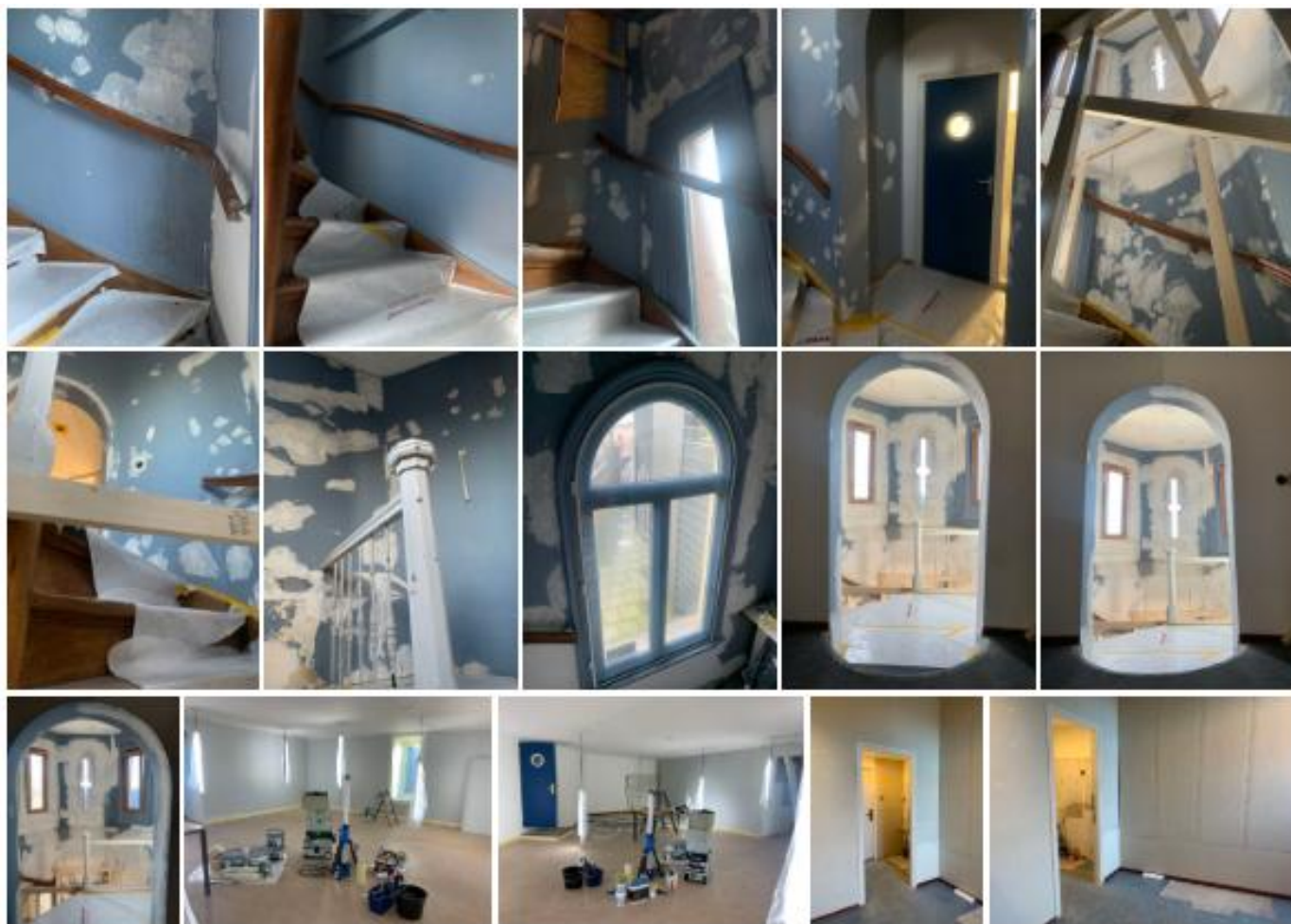
Verbouwing 2023

De foto's van het fotoalbum verbouwing "DeBlokhuisPoort" zijn gemaakt door Sylvia Beers. (Secretaris Stichting Blokhuispoort)

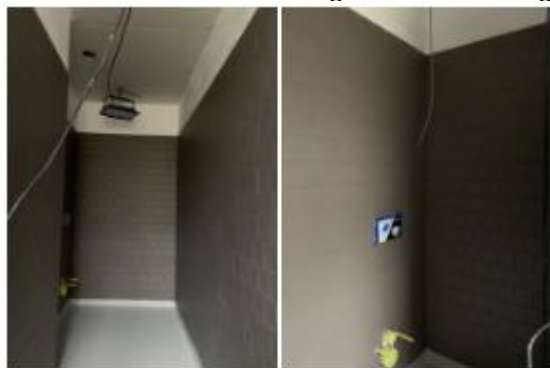
Werken aan de buitenmuren

November 2023: verbouwing directiewoning en huismeesterkamer

November 2023: verbouwing toiletten directiegang

November 2023: onderhoud aan de brug

Verbouwing 2024

De foto's van het fotoalbum verbouwing "DeBlokhuysPoort" zijn gemaakt door Sylvia Beers. (Secretaris Stichting Blokhuispoort)

Jaar door 2024: verder werken o.a. van Milt op het terrein.

April: Schoonspuiten brug en bestraten

Juni 2024: hek teruggeplaatst

Juli 2024: herstel van de brug

Hostel Alibi – Slapen in een voormalige gevangenis

Van **cellenblok** tot **Hostel Alibi** - dit unieke hostel is gevestigd binnen de muren van de voormalige gevangenis DeBlokhuysPoort in Leeuwarden. Hier kun je ervaren hoe het is om te slapen in een cel.

Op **3 februari 2017** werd het hostel officieel geopend door de trotse oprichters Marieke, Jurrien, Peter & Sjors.

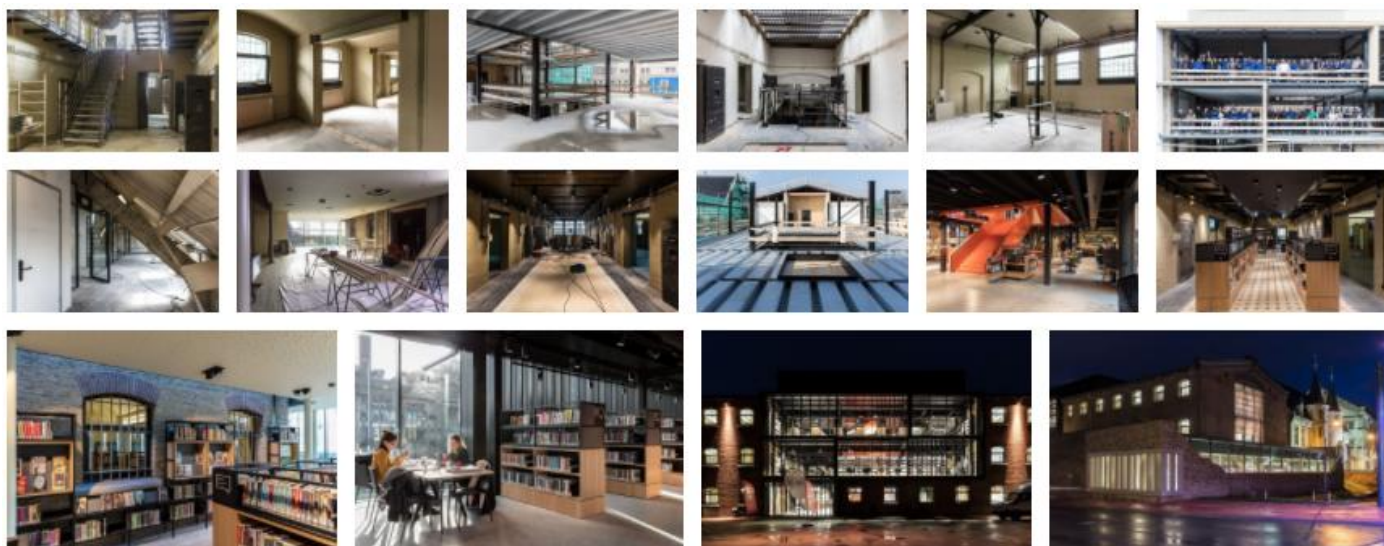
Accommodatie. Hostel Alibi beschikt over ongeveer zestig bedden, verdeeld over verschillende slaapruidtes:

- Tweepersoonskamers met stapelbedden.
- Grote slaapzalen waar 14 tot 18 personen kunnen overnachten.

De slaapzalen bevinden zich in het achterste cellenblok op de tweede en derde verdieping, waardoor de historische sfeer van het gebouw behouden blijft.

De bibliotheek van Leeuwarden, voorheen gevestigd in De Beurs, is verplaatst naar DeBlokhuisPoort.

Op 25 januari 2018 werd dbieb in DeBlokhuysPoort geopend voor het publiek, en op 23 maart 2018 volgde de officiële opening. De bibliotheek is nu een waardevolle toevoeging aan het culturele en historische karakter van het monumentale complex.

H-vleugel – DeBlokhuysPoort

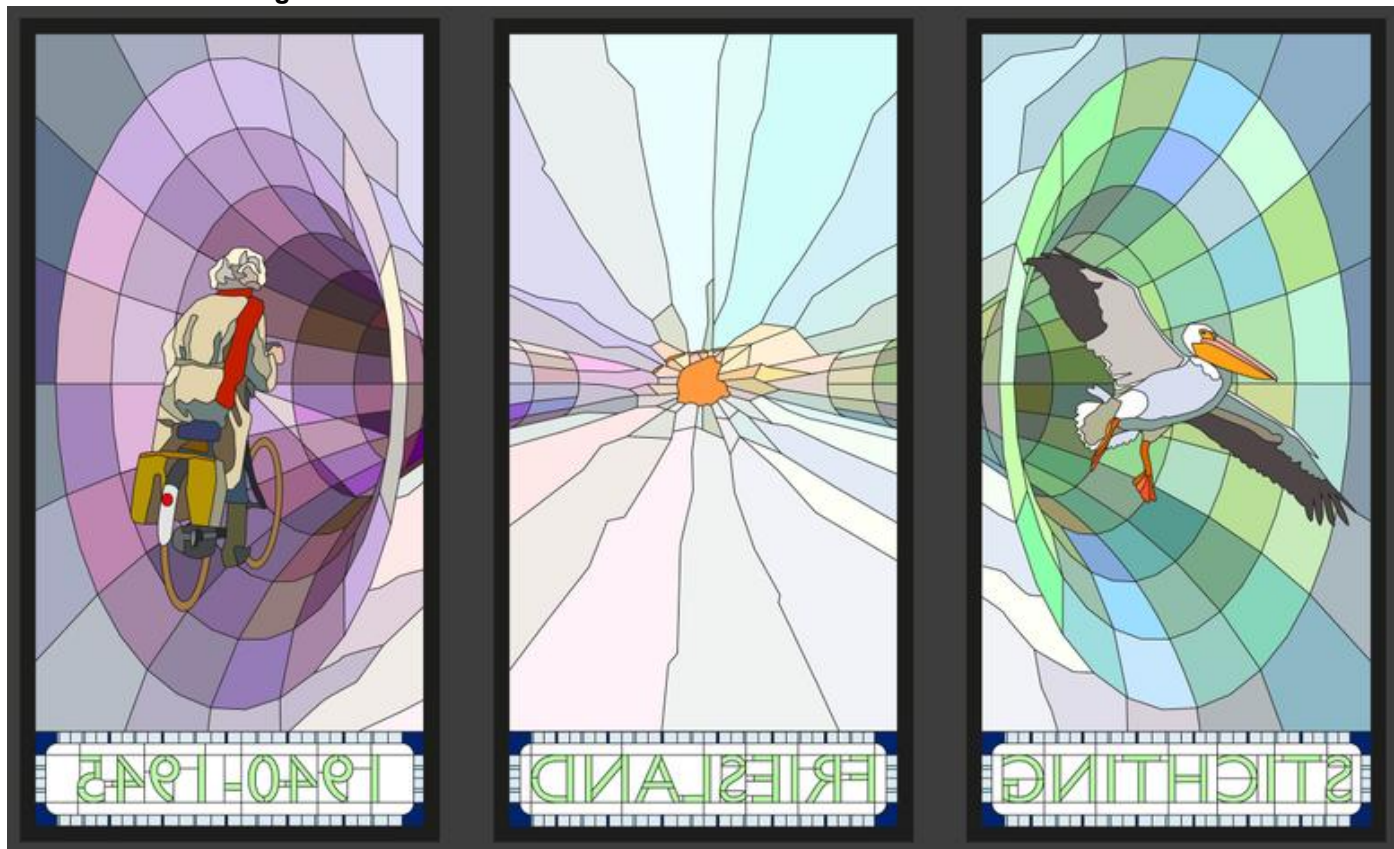

Op 3 februari 2017 werd de H-vleugel van DeBlokhuysPoort officieel geopend. Dit gedeelte was voorheen bekend als de A-vleugel van het Huis van Bewaring.

Nieuwe functies. De H-vleugel biedt nu onderdak aan:

- Hostel Alibi, waar bezoekers kunnen overnachten in voormalige cellen.
- Ateliers en werkruimtes voor creatieve ondernemers.
- Culturele en creatieve bedrijfjes die bijdragen aan de levendige sfeer van het complex.
- Museum Blokhuispoort, waar de historische cellen behouden zijn gebleven en een inkijk geven in het verleden van de gevangenis.

Gedenkraam Stichting Friesland 1940 1945

Op de eerste verdieping van celblok H was op donderdag 6 mei 2021 een plechtige onthulling van een gedenkraam dat herinnert aan het werk van de Stichting Friesland 1940 1945

Historische cellen

Cel 001 H-vleugel - Fotowand inmates

Cel 003 H-vleugel - Expositie cel

Cel 002 H-vleugel - Tweepersoons cel

Cel 005 H-vleugel - De Overval 8 dec 44

Proefverlof restaurant

Proefverlof – Een culinaire ervaring in DeBlokhuisPoort

Op 9 augustus 2017 werd het restaurant *Proefverlof* geopend in de voormalige gevangenis DeBlokhuisPoort in Leeuwarden. Hier kun je genieten van heerlijke koffie, verfijnde wijnen en pure, eerlijke gerechten in een unieke historische omgeving.

Een bijzondere locatie. Proefverlof combineert de rijke geschiedenis van de gevangenis met een creatieve en inspirerende sfeer, waardoor een bezoek allesbehalve een straf is.

Terras aan het water. Aan de zijkant van het gebouw bevindt zich een ruim terras aan het water, waar boten kunnen aanleggen en gasten kunnen genieten van een ontspannen culinaire ervaring.

Ontmoeten, relaxen, studeren en werken doe je in [*Café de Bak*](#)! Deze sfeervolle plek in de oude gevangenis grenst aan de prachtige bibliotheek. Je drinkt hier een heerlijk bakje koffie met daarbij een lekker gebakje of simpele lunch.

Bijzondere gebeurtenissen – DeBlokhuisPoort

Elk gebouw heeft zijn eigen verhalen, en DeBlokhuisPoort vormt daarop geen uitzondering. Door de jaren heen zijn er talloze rondleidingen gegeven door de personeelsvereniging van de voormalige gevangenis in Leeuwarden.

Indrukwekkende rondleidingen

Bezoekers waren altijd onder de indruk van het markante gebouw. De lange, donkere gangen en trappen die door het hele complex liepen, maakten het gemakkelijk om de oriëntatie te verliezen. Na slechts vijf minuten wandelen was men vaak al gedesoriënteerd.

De rondgang door het cellenblok was een bijzondere ervaring. Achter elke celdeur zat een gevangene, soms zelfs een gevaarlijke crimineel. Voordat de rondgang begon, sprak een bewaarder met dwingende stem: *"Nu moet iedereen stil zijn, want zij kunnen je horen. Als iemand een luide stem opzet, is de rondgang voorbij."*

Muisstil liepen de bezoekers door het half verlichte cellenblok, waar een bijzondere sfeer hing.

Spookverhalen en tragische geschiedenis

Tijdens de rondgang werd vaak gefluisterd: *"Meneer, spookt het hier ook?"* Het antwoord luidde steevast: *"Als je erin gelooft, dan spookt het hier."*

Naast de mysterieuze sfeer werden er ook spannende verhalen verteld over de geschiedenis van de gevangenis. Veel gevangenen overleden tijdens hun gevangenschap, vooral tussen 1875 en 1950. De gevangenis had een eigen ziekenafdeling waar veel tbc-patiënten lagen. Voor sommigen was zelfdoding de enige uitweg in een uitzichtloze situatie.

DeBlokhuisPoort is een gebouw dat veel leed en verdriet heeft gekend. Als de muren konden spreken, zouden ze verhalen vertellen die diep raken... [Lees de verhalen](#)

Jail House Rock – Muziek in DeBlokhuisPoort

Jail House Rock was een uniek muziek-evenement dat plaatsvond in DeBlokhuisPoort in Leeuwarden. Tijdens deze avonden werd een bijzondere mix van live- en housemuziek gecreëerd door Steff da Campo en de band JUISCHT.

Kerstmarkten

Instorting van de gevangenismuur – DeBlokhuisPoort

In de nacht van 27 op 28 januari 2013 stortte een deel van de vluchtmuur van het voormalige Huis van Bewaring DeBlokhuisPoort in Leeuwarden in. Over een lengte van ongeveer 20 meter brak de muur af, waarbij de bovenste twee meter van de ommuring naar beneden kwam.

Mogelijke oorzaak. De instorting werd vermoedelijk veroorzaakt door de invallende dooi, die mogelijk tot scheurvorming in de muur had geleid.

Historische context. DeBlokhuisPoort werd in 2008 buiten gebruik gesteld als gevangenis en sindsdien heeft het complex een nieuwe culturele en maatschappelijke functie gekregen.

Tragisch ongeval – DeBlokhuispoort

In de nacht van 5 op 6 januari 2010 vond een ernstig ongeval plaats in de voormalige gevangenis DeBlokhuispoort in Leeuwarden.

Het incident. Een 34-jarige inwoner van Leeuwarden betrad samen met drie anderen het gebouw. Hij had toegang tot de gevangenis omdat hij in het bezit was van een sleutel. De groep begaf zich naar de derde verdieping, waar de man via een trap naar de zolder klom. Door een nog onbekende oorzaak viel hij door een zoldergat, waardoor hij ernstig gewond raakte.

Hulpverlening en onderzoek. Het slachtoffer werd gestabiliseerd door het ambulancepersoneel en vervolgens naar een ziekenhuis in Leeuwarden gebracht. Een Mobiel Medisch Team van het UMCG in Groningen werd ingeschakeld, waarna werd besloten om hem over te brengen naar het UMCG voor verdere behandeling. De **technische recherche** stelde een sporenonderzoek in om de oorzaak van het ongeval te achterhalen.

Gezondheidstoestand van het slachtoffer. Op 14 januari 2010 werd bekend dat de gewonde man, horecaman Frank Homan, buiten levensgevaar was. Zijn situatie was enige tijd kritiek, waardoor hij in coma werd gehouden om zijn lichaam rust te geven. Hij liep een schedelbasisfractuur en meerdere gebroken ledematen op.

Gepubliceerd op 06 01 2010 Leeuwarder valt door zoldergat in Blokhuispoort.

Leeuwarden - De politie onderzoekt een ongeval in de voormalige gevangenis Blokhuispoort. In de nacht van dinsdag op woensdag ging een 34-jarige inwoner van Leeuwarden samen met drie anderen de oude gevangenis binnen. De Leeuwarder kon binnenkomen omdat hij in het bezit was van een sleutel. Eenmaal in de gevangenis gingen de vier naar de derde verdieping. De 34-jarige Leeuwarder klom vervolgens via een trap naar de zolder. Door nog onbekende oorzaak viel de man door het zoldergat. Door de val raakte de 34-jarige ernstig gewond. Het slachtoffer werd door het ambulancepersoneel gestabiliseerd en vervolgens per ambulance overgebracht naar het ziekenhuis in de stad. Een Mobiel Medisch Team van het UMCG uit Groningen was inmiddels in het Leeuwarder ziekenhuis gearriveerd. Na onderzoek werd besloten om het slachtoffer over te brengen naar het UMCG in Groningen. De technische recherche stelt in de voormalige gevangenis Blokhuispoort een nader sporenonderzoek in. Bron flitsnieuws

Politie onderzoekt ongeval in "DeBlokhuispoort"

Woensdag, 6 januari, 2010 | Politie Fryslân. Leeuwarden • De politie onderzoekt een ongeval in de voormalige gevangenis Blokhuispoort. In de nacht van dinsdag op woensdag ging een 34-jarige inwoner van Leeuwarden samen met drie anderen de oude gevangenis binnen. De Leeuwarder kon binnenkomen omdat hij in het bezit was van een sleutel. Eenmaal in de gevangenis gingen de vier naar de derde verdieping. De 34-jarige Leeuwarder klom vervolgens via een trap naar de zolder. Door nog onbekende oorzaak viel de man door het zoldergat. Door de val raakte de 34-jarige ernstig gewond. Het slachtoffer werd door het ambulancepersoneel gestabiliseerd en vervolgens per ambulance overgebracht naar het ziekenhuis in de stad. Een Mobiel Medisch Team van het UMCG uit Groningen was inmiddels in het Leeuwarder ziekenhuis gearriveerd. Na onderzoek werd besloten om het slachtoffer over te brengen naar het UMCG in Groningen. De technische recherche stelt in de voormalige gevangenis Blokhuispoort een nader sporenonderzoek in. Bron: Politie Fryslân

Gevallen horecaman buiten levensgevaar

Ongeval Blokhuispoort. Gepubliceerd op 14 januari 2010, 12:12 LEEUWARDEN - Horecaman Frank Homan uit Leeuwarden, die vorige week zwaargewond raakte na een val van de zolder in de voormalige gevangenis DeBlokhuispoort, is buiten levensgevaar. Zijn situatie is enige tijd kritiek geweest. Om het lichaam zo veel mogelijk rust te geven, wordt hij nu in coma gehouden. Homan heeft een schedelbasisfractuur en diverse gebroken ledematen.

Sluiting Museum Blokhuispoort

Op 2 juli 2012 sloot Stichting Blokhuispoort het museum in de voormalige gevangenis DeBlokhuisPoort in Leeuwarden. De sluiting kwam voort uit een onoplosbaar conflict tussen de beheerder CareX en de stichting.

Reacties op de sluiting. Als gastheer van de stad betreurde VVV Leeuwarden het verdwijnen van het museum. Gerrit Fokkema, die ruim twee jaar rondleidingen gaf op woensdag-, vrijdag- en zaterdagmiddag, deelde zijn teleurstelling over het verlies van deze bijzondere plek.

Sluiting Museum Blokhuispoort

Persbericht sluiting Museum Blokhuispoort

Bestuur Stichting Blokhuispoort laat geen andere keus om het museum in DeBlokhuisPoort te sluiten. Het nieuwe contract wat Carex ons oplegt kunnen wij juridisch niet ondertekenen. Johan de Jong van Carex Fryslân wil geen onderhandeling over het voorstel van een nieuw contract.

Op maandag 2 juli 2012 10.00 uur moet het museum ontruimd zijn. De stichting Blokhuispoort zal op een andere wijze voortgaan om de geschiedenis van dit bijzondere gebouw te bewaren en uit te dragen. De sluiting is het gevolg van een geschil tussen beheerder CareXFryslân, het museum en de stichting Blokhuispoort.

De samenwerkende partijen hebben onenigheid over het tekenen van een nieuwe bruikleenovereenkomst.

6-6-2012 de bijlage die de stichting Blokhuispoort juridisch niet kon ondertekenen.

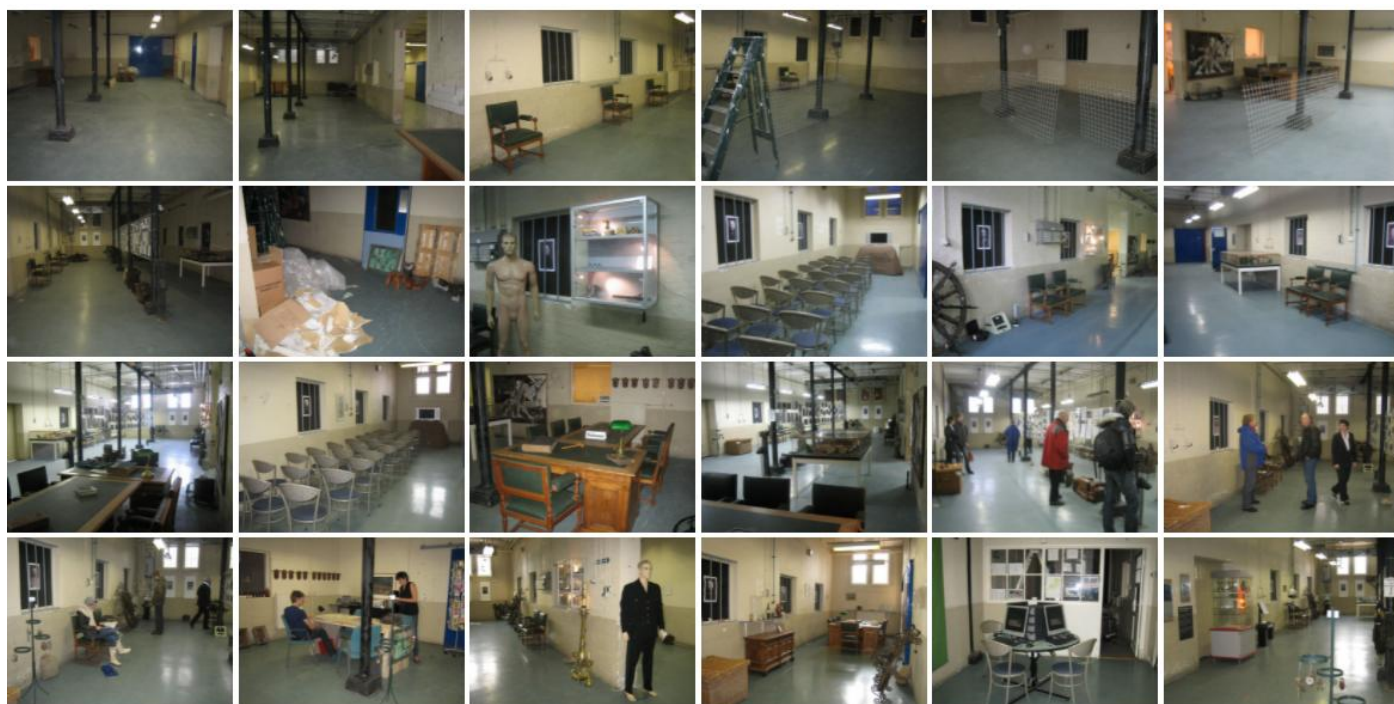
bruikleenovereenkomst-carex.pdf
Adobe Acrobat document 17.6 KB

Museum DeBlokhuisPoort ontvangt meer dan 10.000 bezoekers per jaar. Leeuwarders, Friezen, maar ook veel geïnteresseerden uit binnen- en buitenland. Het museum toont de geschiedenis van de oude gevangenis die tot 2007 in functie was. DeBlokhuisPoort is een van de meest markante gebouwen in Leeuwarden. De stichting Blokhuispoort is nu niet meer onder het juk van Carex en de Stichting Blokhuispoort heeft zijn vrijheid weer terug in doen en laten. Vrijheid is het grootste bezit en dat zullen wij straks gaan uitstralen in de nieuwe opzet van de website. Nieuw begin met veel kennis dat we blijven doorgeven en gaan ons richten op educatie voor scholen en een informatiebron voor onze bezoekers van DeBlokhuisPoort.nl. Los van het juk kijkend naar de toekomst en ooit zal er een andere heerser komen in DeBlokhuisPoort. Red.

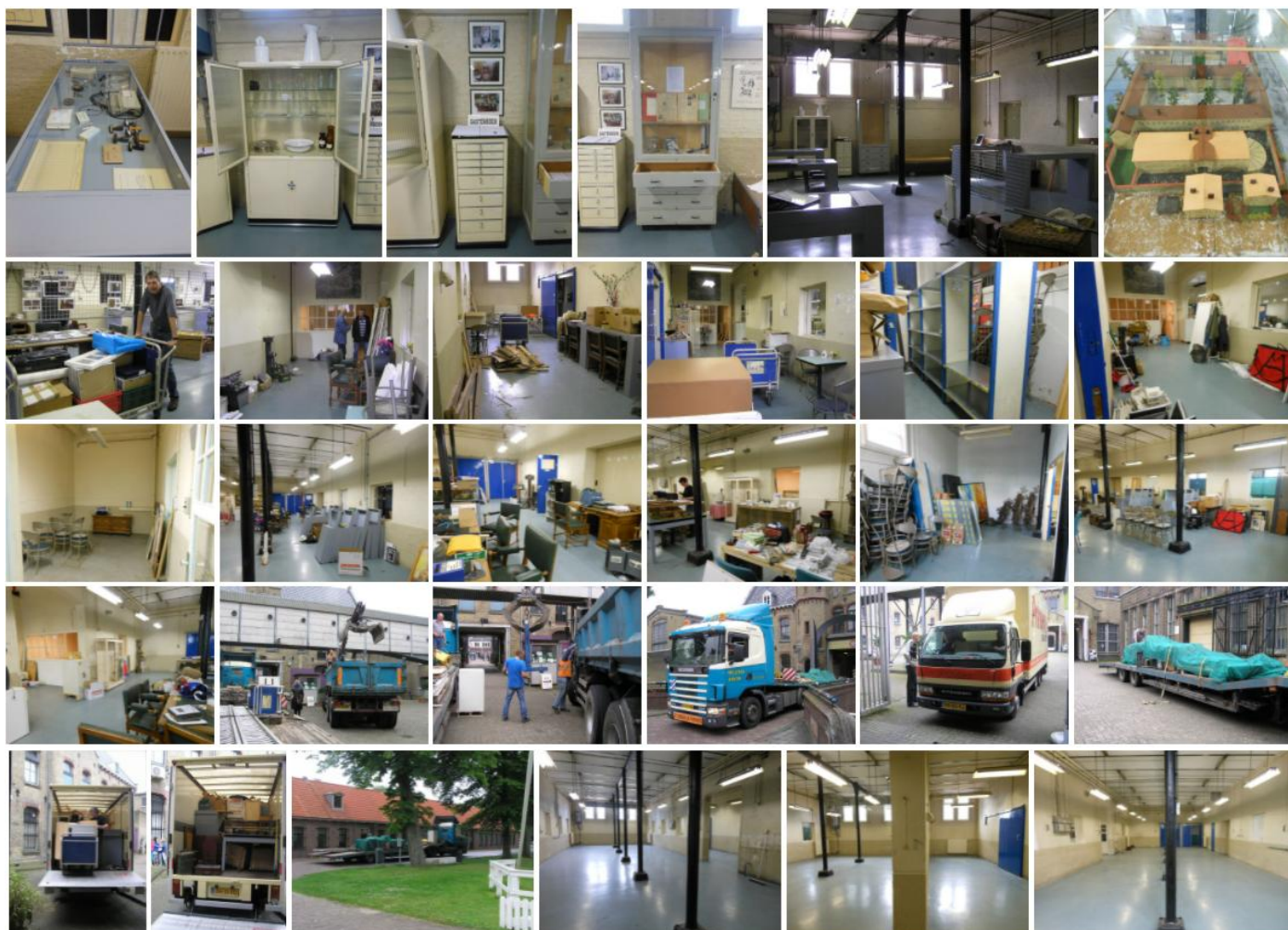
Persbericht 6-6-2012 23:00

Museum Blokhuispoort gaat over tot ontruiming. Er is geen overleg meer mogelijk tussen de beheerder van DeBlokhuisPoort CareX en Stichting Blokhuispoort, aldus Johan de Jong van CareX. Het bestuur van de Stichting Blokhuispoort heeft geen andere keus en gaat over tot ontruiming van het museum in DeBlokhuisPoort. Op 7 juni 2012 beginnen wij met de ontruiming van het museum in DeBlokhuisPoort. De algehele inventaris wordt tijdelijk opgeslagen in het depot van het Gevangenis museum te Veenhuizen. Op maandag 2 juli 2012 om 10.00 uur moet het museum ontruimd zijn volgens CareX.

De Stichting Blokhuispoort zal op een andere wijze voortgaan om de geschiedenis van dit bijzondere complex DeBlokhuisPoort te Leeuwarden bewaren en uit te dragen. De website blokhuispoort.nl wordt dusdanig aangepast tot een virtueel museum met educatie programma's over ruim 500 jaar gevangenis geschiedenis van Leeuwarden.

Het bestuur Stichting Blokhuispoort

Museum Blokhuispoort is gesloten. Stichting Blokhuispoort in de voormalige gevangenis te Leeuwarden heeft de deuren van het museum gesloten. Dit is het gevolg van een nieuw bruikleenovereenkomst van de beheerder CareX. Vanaf de start heeft CareX het museum gesteund door de ruimte belangeloos ter beschikking te stellen aan de vrijwilligers die het museum runnen. In dit nieuwe bruikleenovereenkomst worden er door CareX voorstellen gedaan die niets met het museum als zodanig van doen hebben. CareX heeft deze zonder overleg met het bestuur opgesteld en heeft woordelijk aangegeven dat er geen onderhandelingsruimte mogelijk is. Daarmee laat het bestuur van de Stichting Blokhuispoort geen andere keus. Museum Blokhuispoort bestaat sinds februari 2010 en stelt zich ten doel de historische verzameling objecten en vergaarde kennis op gebied van historische begrippen over de voormalige gevangenis te beheren, te behouden, uit te breiden en toegankelijk te maken. Museum Blokhuispoort biedt een breed publiek bewustwording, inspiratie en verdieping op het punt van persoonlijke en maatschappelijke betekenis van het gevangeniswezen in verleden, heden en toekomst. In de afgelopen twee en half jaar hebben vele vrijwilligers de vroegere gevangenisboekbinderij omgetoverd van niets in een boeiend en volstrekt uniek museum, dat in een breed gevarieerd aanbod, de geschiedenis van DeBlokhuisPoort op geanimeerde wijze laat zien. De waardering van zowel het publiek als vertegenwoordigers van andere musea is heel hoog. Museum DeBlokhuisPoort ontvangt meer dan 10.000 bezoekers per jaar. Dit zijn niet alleen Leeuwarders en Friezen, maar bezoekers uit het hele land en vele buitenland. Vrijwilligers en de vaste verhalenvertellers hebben duizenden schoolkinderen, familieleden van gevangenen en andere geïnteresseerden op boeiende wijze de lotgevallen van Dokter O, Aage M, IJje Wiekstra en de gebroeders Hogerhuis in herinnering geroepen. Vooral het indrukwekkende verhaal van de nu 89-jarige heer Fokkema, bevrijdt uit het Huis van Bewaring tijdens de Overval op 8 december 1944, spreekt velen tot de verbeelding. Bestuur en directie van Museum Blokhuispoort vinden het vreselijk jammer om tot sluiting over te moeten gaan nu er juist nieuwe plannen tot ontwikkelingen zijn gekomen o.a op educatief gebied. De komende tijd bekijkt de Stichting Blokhuispoort de mogelijkheden om de kennis en ervaring, opgedaan in het twee en een halfjarig bestaan van het museum anders aan te bieden. De Stichting Blokhuispoort blijft samenwerken met het gevangenis museum te Veenhuizen, Verzetsmuseum Leeuwarden, Historisch Centrum Leeuwarden, Tresoar, VVV en ANWB. De Stichting is er echter van overtuigd dat het museum in het huidige complex DeBlokhuisPoort thuishoort. De komende maand wordt gebruikt om de tentoonstellingen in het museum af te bouwen en de collectie in te pakken. Op de website www.blokhuispoort.nl houden wij u op de hoogte. Bestuur Stichting Blokhuispoort.

Reactie van Gerrit R Fokkema

Tot mijn zeer grote spijt moet ik helaas stoppen met het vertellen over de Overval vanwege sluiting van het Museum in de voormalige gevangenis. Ik heb ruim 2 jaar daar mijn verhaal mogen vertellen op woensdag- vrijdag en zaterdagmiddag aan honderden mensen uit het hele land, oud en jong, zeer aandachtig publiek, sommigen hadden nog nooit van de overval gehoord. De aandacht en waardering van al deze mensen heeft mij gestimuleerd om door te blijven vertellen, vaak meerdere malen op een middag. Ik ben de enige nog vertellende overlevende van deze verzetsdaad waar mensen zich met het leven inzetten om anderen uit de handen van de Duitsers te bevrijden. Dit alles wil niet zeggen dat ik nooit meer zal vertellen, zolang ik dat kan doen, maar de mogelijkheid om dat te doen op deze enig juiste locatie wordt door deze sluiting onmogelijk en dus zullen vele mensen, overal vandaan, dit verhaal nooit horen. Uiterst betreurenswaardig!! Ik ben de stichting Museum Blokhuispoort dankbaar dat ik daar met inzet van vele vrijwilligers het overvalverhaal kon vertellen en wens hun sterkte bij het verdriet van het moeten opruimen van dit mooie museum. Gerrit R. Fokkema

Reactie VVV Leeuwarden

VVV Leeuwarden betreurt sluiting museum 'DeBlokhuisPoort' Als gastheer van de stad betreurt VVV Leeuwarden de sluiting van het museum 'DeBlokhuisPoort'. Het museum in de oude Leeuwarder gevangenis heeft de deuren gesloten. Daarmee komt er een eind aan een stuk historie. VVV Leeuwarden vindt de sluiting van het museum een gemis voor de stad. "Vooral vanwege de cultuurhistorische waarde die 'DeBlokhuisPoort' heeft voor Leeuwarden betreuren wij de sluiting enorm", zegt René van der Weide, directeur van VVV Leeuwarden. "Het museum is een toeristische trekker dat volledig draait op de inzet van vrijwilligers. De gevangenis is een beeldbepalend gebouw in deze stad. Wij vinden het daarom ontzettend zonde dat het zijn functie als museum verliest."

Reünie oud personeel – DeBlokhuisPoort.

IT GIET OAN! Op zondagavond 2 december 2012 vond een bijzondere reünie plaats voor oud-personeel van DeBlokhuisPoort in Leeuwarden. Dankzij de enthousiaste aanmeldingen van 50 oud-collega's kon het feest doorgaan in een ontspannen sfeer bij café De Stee.

Een avond vol herinneringen. De bijeenkomst werd georganiseerd door Paul Brouwer en Henk Visser, die het café van 19:00 tot 23:00 uur hadden gereserveerd. De avond stond in het teken van herinneringen ophalen, bijpraten en oude vriendschappen hernieuwen.

Een emotionele hereniging. Bij binnenkomst werden handen geschud, omhelzingen uitgewisseld en gelachen, maar hier en daar vloede ook een verborgen traan. Sommige oud-collega's hadden elkaar al 15 jaar niet gezien, waardoor de gesprekken al snel gingen over hoe iedereen veranderd was en wat ze tegenwoordig deden.

De sfeer was als vanouds, en de reünie bracht het verleden van DeBlokhuisPoort weer even tot leven.

Knipselkrant "DeBlokhuisPoort"

Krantenknipsels en verhalen gevonden op internet. Bijzondere berichten over de voormalige gevangenis en cultureel bedrijevencentrum "DeBlokhuisPoort".

Balans 2018

BALANS April 2018 jaargang 49 Magazine voor medewerkers Diens Justitiële Inrichtingen

Toen...
in 1980

Jeroen van den Nieuwenhuizen | privé-collectie

Willem Helfrich begon in augustus 1980 zijn opleiding tot gestichtswacht. Tegenwoordig werkt hij voor het SCC I in Veenhuizen. Hoe was het toen, hoe is het nu?

Willem: "In 1980 kwam ik een vacature voor gestichtswacht tegen. Dat leek me wel wat: ik wilde graag uit Harlingen weg en als gestichtswacht kon je overal in het land werken. Ik werd aangenomen en kreeg een karabijn en Walther P5 als wapenrusting. Sinds 1984 hebben bewa's de plaats van gestichtswachten overgenomen. De foto is uit augustus 1980, op de schietbaan in Veenhuizen. Daar kregen we een verkorte opleiding van acht weken. Ik sta in het midden, de derde van links, met zonnebril. Het is een bijzondere foto, omdat die lichte de eerste was met vrouwelijke gestichtswachten. Gewallentjes, werden die genoemd. Voor die tijd werkten er nauwelijks vrouwen in het gevangeniswezen.

Na de opleiding zwierden we uit over het land, maar de directie in Veenhuizen had de eerste keus. Die pikte de sportiefste collega's eruit. Veenhuizen wilde namelijk per se elk jaar het NSG Sporttoernooi winnen. Ik was kennelijk niet sportief genoeg en mocht het land in. Ik ben toen een paar keer gedetacheerd naar inrichtingen met een personeelstekort. Zo moest ik een keer naar het HVB Rotterdam. Ik werd opgewacht door een bewaker die zei: "Tiller heb je de sleutels en op het bureau ligt het dagprogramma. Succes!" Gelukkig was er een gedetineerde die precies wist hoe het werkte. Ik stelde me aan hem voor en hij zei: "Aha, ze hebben weer een blik gewa's opengetrokken."

Ik kwam terecht in de strafgevangenis en het gevangenisziekenhuis in Scheveningen. Vanaf 1985 tot 2001 heb ik als bewaker in de Blokhuispoort in Leeuwarden gewerkt. Toen ik er voor het eerst kwam, leek het alsof de tijd had stilgestaan. Het was een oud, stoffig gebouw en het rook overal naar lysol en urine. Er waren toen nog geen toiletten op cel; 's nachts moesten gedetineerden een po gebruiken. Er heerste bovendien nog een militaristisch bewind. Met de komst van een nieuwe directeur ging er een frisse wind waaien. De Blokhuispoort groeide uit tot mijn tweede huis. Ik heb er een geweldige tijd gehad."

Hoe gaat het nu met Willem?
Lees verder op pagina 35 →

Nu...
in 2018

→ Vervolg van pagina 2

Jeroen van den Nieuwenhuizen | privé-collectie

Willem: "38 jaar geleden zaten de gedetineerden in de Blokhuispoort vrijwel de hele dag achter de celdeur. In de loop van de jaren 80 veranderde het systeem. Ik werd PIW'er en kreeg als taak gedetineerden zo goed mogelijk te begeleiden naar buiten. Als 'idealist' was ik daar blij mee, omdat ik het juist van mijn contact met mensen moet hebben.

Gaandeweg kostte het me steeds meer moeite om mijn werk goed te doen. Er kwamen meer mensen binnen met psychisch gestoord gedrag, maar tegelijkertijd waren we structureel onderbemant. Rond de eeuwwisseling heb ik de overstap gemaakt naar de ICT. En dat doe ik nog steeds met veel plezier, sinds 2004 vanuit Veenhuizen. Ik verdeel inkomende calls onder de specialisten en zie toe op de voortgang. In mijn begintijd als IT'er hier in Leeuwarden lag er op de zolder boven mij een archief. Daar kwam ik allerlei oude geschriften over de Blokhuispoort tegen. Het was alsof een virus me te pakken kreeg. Sindsdien zoek ik bijna elke dag naar oude verhalen over de Blokhuispoort. Inmiddels heb ik een enorme verzameling aangelegd. Sommige verhalen grijpen je echt bij de strot. Zoals dat van IJke Wykstra, een losgeslagen arbeider die in 1929 vier veldwachters met een karabijn heeft vermoord en die na lange eenzame opsluiting uiteindelijk in een krankzinnigengesticht is overleden aan tbc.

In 2009 heb ik met twee oud-collega's Stichting Blokhuispoort opgericht. Samen beheren we een onlinemuseum op www.blokhuispoort.nl. Het gebouw zelf is nu het domein van creatieve en hippe mensen. De geest is eruit. Gelukkig mogen we nog wel deze oude directiekamer gebruiken, die in oude staat is hersteld. Vandaaruit organiseren we rondleidingen voor mensen en laten we ze ervaren hoe het er in vroeger tijden aan toeging in de bajes. Zo houden we het verleden levend. Dat geldt ook voor de historie van de gestichtswacht. Een jaar geleden ben ik de website geschichtswacht.nl begonnen. Via deze site heb ik nu weer veel contact met collega's uit die tijd. De verhalen van toen delen we nu online. ■

Historie gevangenis DeBlokhuisPoort springlevend door inzet SSC-I'er

Nieuwsbericht | 25-07-2016 | DJI-SSC-I

In 2007 verliet de laatste gevangene het Huis van Bewaring "DeBlokhuisPoort". Samen met een aantal (oud)collega's zorgt technisch beheerder bij SSC-I Willem Helfrich ervoor dat de geschiedenis van de voormalige gevangenis niet vergeten wordt. DeBlokhuisPoort in Leeuwarden kent een rijke historie die teruggaat naar de opening in het jaar 1500. Een geschiedenis die volgens Willem niet verloren mag gaan. Met collega's Sylvia Beers en Tetje Bruining richtte hij Stichting DeBlokhuisPoort op - zij organiseren onder meer tentoonstellingen en lezingen. "De eerste expositie in 2012 was een groot succes" vertelt Willem met gepaste trots. "We hebben daarna een museum opgezet."

Als medewerker van SSC-I kon Willem met zijn stichting op internet niet achterblijven. "We zijn een onlinemuseum gestart en vanuit hier organiseren we ook exposities in andere musea." De volgende expositie van de stichting is in maart 2017 in het museum van Heerenveen. Drie maanden presenteren zij informatie en relieken over de voormalige gevangenis in Heerenveen. "Van deze gevangenis bestaat zeer weinig informatie. Maar er zijn veel overeenkomsten in de geschiedenis tussen andere gevangenissen en DeBlokhuisPoort", licht Willem de expositie toe. "Om een breder publiek te bereiken, heeft de stichting daarom een expositie ontwikkeld over het gevang in Friesland. Uiteraard krijgt DeBlokhuisPoort een prominente plek in deze expositie." Het werk dat Willem en zijn collega's voor de stichting verzorgen, doen zij allen op vrijwillige basis. Dagelijks is de SSC-I'er bezig met zijn passie. "We hebben een eigen servicelijn waar mensen tot 22.00 uur 's avonds terecht kunnen met vragen over de geschiedenis en er zijn altijd andere werkzaamheden. We zijn nu bijvoorbeeld ook bezig met een nieuwe tijdlijn." Volgens de beheerder is dit prima te combineren met zijn baan: "Voor mij is het een soort ontspanning en ik vind het leuk om hier mee bezig te zijn." Hoe hij aan zijn passie voor de geschiedenis van DeBlokhuisPoort komt, weet hij niet meer. Misschien vanuit zijn eerste baan als gestichtswacht. Met een glimlach herinnert hij zich de karabijn die gestichtswachters bij zich droegen. Hoe dan ook, de geschiedenis van de oude gevangenis lag letterlijk voor het oprapen: "In 2003 maakte ik de overstap naar ICT en op de zolder van dat kantoor was het archief van DeBlokhuisPoort. Met toestemming van de

directie heb ik een cd over de geschiedenis gemaakt en binnen de organisatie verspreid." Een klein begin van een uit de hand gelopen passie.

Starters en kunstenaars in Blokhuispoort

LC | Gepubliceerd op 06 december 2008, Tientallen cellen in één vleugel van DeBlokhuisPoort komen beschikbaar voor startende bedrijfjes. Kunstenaars, architecten en muzikanten nemen hun intrek in de grotere ruimtes van de oude Leeuwarder gevangenis. En er komt een grote expositieruimte. De cellen kunnen worden gebruikt door thuiswerkers, kunstenaars of als een soort vitrine voor een winkel of kunst. „Die klant heeft het er dan wel over”, zegt Johan de Jong van tijdelijk huisvester Carex. Het is niet de bedoeling dat de bedrijfjes in de voormalige gevangenis concurreren met bedrijven in de binnenstad. De Jong: “Winkels of een fitnessruimte komen hier niet.”

Wereldmilieu redden vanuit Blokhuispoort

29 november de zaterdag editie Leeuwarder courant. Groot milieuprojectbezoekerscentrum in Blokhuispoort ..Gorilla Media concept onder de naam Act aan de man brengen.. grote bedrijven interesse... wereldwijde TV uitzendingen vanuit bezoekerscentrum door National Geographic. Januari 2009 bezoekerscentrum actief maken (zuidelijke vleugel)

Kinderen doen auditie voor Shakespeare

LC | Gepubliceerd op 11 oktober 2008, 16:51

LEEWARDEN - Een rol spelen in een toneelstuk van de beroemde Engelse schrijver William Shakespeare. Dat willen de 26 kinderen, die zaterdagmiddag auditie deden bij Parnas in Leeuwarden. Dit centrum voor de kunsten gaat de komende maanden 'De Storm' en 'Veel drukte om niets' instuderen met een groep van zo'n 20 kinderen. Het is de bedoeling beide stukken medio volgend jaar op te voeren in de voormalige gevangenis DeBlokhuisPoort in Leeuwarden.

Fries Museum wil open depot in Blokhuispoort

LC | Gepubliceerd op 16 september 2008, 13:16 LEEWARDEN - Directeur Cees van 't Veen van het Fries Museum ziet in DeBlokhuisPoort een geschikte bewaarplaats voor Fries erfgoed. De collecties van onder meer het Fries Museum, het Natuurmuseum, het Fries Scheepvaartmuseum en Tresoar kunnen in het rijksmonument in een open depot worden ondergebracht en ontsloten voor publiek. „Dit is dé manier om ons cultureel erfgoed te vitaliseren.” „Een open depot is een depot dat toegankelijk is voor bezoekers die daar kunnen kijken, kunnen ruiken, kunnen onderzoeken, en in voorkomende gevallen ook kunnen voelen”, zo schrijft Van 't Veen in een notitie. Het nieuwe Fries Museum, dat in 2012 open moet, wordt in zijn plan 'de toonzaal'. Het depot, dat Van 't Veen graag in 2011 ingericht wil hebben, is dan te beschouwen als 'achtertuin' waarin mensen min of meer vrijuit kunnen grasduinen. De museumdirecteur heeft zijn idee inmiddels bij verschillende bestuurders neergelegd. Die hebben volgens hem enthousiast gereageerd. “Het mooie is dat de betekenis van DeBlokhuisPoort hetzelfde blijft. Eerst was het een bewaarplaats voor mensen; straks een bewaarplaats voor het Friese culturele erfgoed.” Een bijkomend voordeel is dat de 'collectie Fryslân' - zoals Van 't Veen het Friese culturele erfgoed noemt - wordt verbeterd. Voorwerpen die de verschillende musea in honderdvoud bezitten, kunnen worden opgeruimd.

Blokhuispoort tijdelijk centrum voor culturele activiteiten

Bron: Gemeente Leeuwarden (11-08-2008) Volgende week tekenen de Rijksgebouwendienst en CareX B.V. de contracten voor het tijdelijke beheer van DeBlokhuisPoort in Leeuwarden. De voormalige gevangenis zal met name gebruikt worden voor culturele activiteiten. Met de verhuizing van de penitentiaire inrichting is het rijksmonument DeBlokhuisPoort in 2008 leeg komen te staan. Het grote gebouw (circa 16.000 m2) wacht op een nieuwe bestemming. Het vinden van een nieuwe bestemming zal nog de nodige tijd vergen. In de tussengelegen tijd is er sprake van een overgangsfase. Daarom heeft de Rijksgebouwendienst via een aanbesteding waarbij vijf partijen waren uitgenodigd CareX geselecteerd voor het tijdelijk beheer van DeBlokhuisPoort. CareX gaat DeBlokhuisPoort tijdelijk in gebruik nemen als locatie voor culturele activiteiten. Zo kunnen bijvoorbeeld ateliers en verschillende publieksmanifestaties een tijdelijk plek krijgen. In eerste instantie zal CareX haar Friese regiokantoor huisvesten in DeBlokhuisPoort en de ideeën en suggesties voor culturele activiteiten inventariseren. Vanaf september zullen de eerste initiatieven de locatie in gebruik kunnen nemen. De gemeente Leeuwarden zal door middel van een tijdelijke bestemmingswijziging het gebruik van de voormalige gevangenis mogelijk maken. De Rijksgebouwendienst zal samen met de gemeente toezien op veilig en verantwoord gebruik van het pand.

Ateliers en evenementen in Blokhuispoort

Laatst bijgewerkt op 08 augustus 2008, 11:15. In DeBlokhuisPoort komen op korte termijn goedkope oefenruimtes en ateliers voor kunstenaars en muzikanten. Tijdelijk huisvester Carex uit Groningen neemt vanaf volgende week het beheer van de oude Leeuwarder strafgevangenis over. Er komt verder ruimte voor allerlei culturele evenementen. „We hebben al contacten gehad met allerlei culturele instellingen”, zegt Lenze Hofstee van Carex. Die zijn al met een aantal ideeën gekomen, waarover Hofstee voorlopig zwijgt. De komende maand trekt Carex uit om verdere plannen uit te werken. „We gaan de geesten warm maken. Alle ideeën zijn welkom. Het doel is om DeBlokhuisPoort echt te gebruiken.” Die evenementen moeten niet concurreren met wat er verder in de stad gebeurt, zegt Hofstee. Bron LC

Berichten over de sluiting van het Huis van Bewaring "DeBlokhuispoort"

De toekomst van het gebouw aan het Blokhuisplein te Leeuwarden zegt huur Blokhuispoort op* LC | Gepubliceerd op 03 april 2008, 14:35 LEEUWARDEN DeBlokhuispoort is nu echt gevangenis-af. Het ministerie van justitie heeft per 1 april het huurcontract van de Leeuwarder gevangenis, dat tot 2010 liep, opgezegd. Het personeel, dat formeel nog in dienst van DeBlokhuispoort was, zal nu definitief worden overgeplaatst, zegt directeur Ton Golstein. Sinds DeBlokhuispoort vorig jaar zijn deuren sloot, bleef nog een kleine hoeveelheid personeel in het complex om nog lopende zaken af te handelen. Het complex komt nu in handen van de Rijksgebouwendienst, die samen met de gemeente naar een nieuwe bestemming gaat zoeken.

Discussiemiddag over Blokhuispoort in de Bres

Bron: Gemeente Leeuwarden (22-01-2008) In debatcentrum De Bres wordt zondagmiddag 27 januari een discussiemiddag gehouden over de toekomst van DeBlokhuispoort. De middag staat onder leiding van Asing Walthaus van de Leeuwarder Courant. Iedereen mag zijn plannen voor DeBlokhuispoort kenbaar maken of luisteren naar andermans gedachten over dit monument aan de rand van de Leeuwarder binnenstad. De discussie is met diverse plannenmakers: o.a. notaris Hylke J. Wierda, ondernemer Fred ter Elst, ondernemer Jan Boomsma, ondernemer Jan Brugman, wethouder Yvonne Bleize en plannenmaker Piet van der Wal. Piet van der Wal toont via een PowerPointpresentatie een historisch overzicht en een denkrichting. Aanvang: 16.00 uur Schoolstraat 4 (achter de Harmonie).

Blokhuispoort wordt studieproject van Rijk

Laatst bijgewerkt op 03 december 2007, LEEUWARDEN Het gesloten Leeuwarder huis van bewaring DeBlokhuispoort wordt een leerproject voor rijksambtenaren, die veel met monumenten te maken hebben. Deze ambtenaren mogen op zoek naar een geschikte bestemming voor het ruim 130 jaar oude gevangeniscomplex. „Zij kunnen zo beter ervaring opdoen met het her bestemmen van dit soort bijzondere objecten. Zoiets gebeurt maar één keer in de zoveel jaar. Dan moet het wel goed zijn”, zegt woordvoester Vivienne Scheltema van de Rijksgebouwendienst. DeBlokhuispoort wordt samen met nog drie belangrijke rijksmonumenten die een nieuwe bestemming moeten krijgen bestudeerd. In Ede gaat dat om een oude kazerne, terwijl in Den Bosch het Paleis van Justitie onder de loep wordt genomen en in Delft het Armamentarium, een oud arsenaal waar nu het Legermuseum in gevestigd is. Het is de bedoeling dat de ambtenaren halverwege 2008 hun advies uitbrengen, waarna verdere plannen met de oude gevangenis kunnen worden uitgewerkt. De gemeente Leeuwarden, die op het complex aast, houdt zich tot dan op de vlakte met het uitwerken van eigen ideeën. Wethouder Yvonne Bleize wil DeBlokhuispoort omtoveren tot cultuurboulevard en heeft de ideeën die er voor de bajes in de stad leven, op een rijtje gezet. Voorlopig zegt Bleize daar nog weinig over. Het idee van architect Jouke van der Bout om DeBlokhuispoort te laten verruïneren, ziet ze niet zitten: “Dat is misschien iets voor als ik echt niks anders weet. Het is een leuk idee. Maar, denk ik, vooral leuk voor de natuur en minder voor het monument.” Leeuwarder courant

Rijk bepaalt toekomst van Blokhuispoort

De Rijksgebouwendienst houdt veruit de zwaarste stem in de toekomst van het gesloten huis van bewaring DeBlokhuispoort. Zodra de huur van het complex door de Dienst Justitiële Instellingen is opgezegd, bepaalt de rijksbouwmeester samen met een commissie van architecten wat de beste bestemming is. Dat DeBlokhuispoort ook daarna Rijk eigendom blijft, is zo goed als zeker. De gevangenis valt onder de zwaarste categorie rijksmonumenten, samen met bijvoorbeeld het Rijksmuseum of de Ridderzaal. Deze ‘categorie-1-monumenten’ mogen in beginsel nooit verkocht worden. Tot dusver zijn slechts twee gesloten gevangenissen verkocht. Dat zijn het Kleine Gartmanplantsoen in Amsterdam, waar onder meer Anne Frank heeft vastgezeten en het Spinhuis in Zwolle, waarin nu het sterrenrestaurant De Librije is gevestigd.

De wielen van een boevenkar tussen de vele foto's

Friesch Dagblad Regio donderdag, 14 januari 2010 Bauke Boersma Leeuwarden - De kas is vrijwel leeg en er moet nog veel gebeuren, maar een ding is zeker: op zaterdag 6 februari gaat de expositie over de voormalige gevangenis DeBlokhuispoort in Leeuwarden open. Dat zegt Willem Helfrich, bestuurslid van de Stichting Blokhuispoort. Helfrich was tot 2003 werkzaam in de gevangenis en is de drijvende kracht achter de expositie, samen met Sylvia Beers en Hennie Schuil. De expositie over de gevangenis wordt ingericht in DeBlokhuispoort zelf. De ruimte is beschikbaar gesteld door Carex, de beheerder van het gebouw dat tegenwoordig een cultuurcentrum is. Voorlopig is de tentoonstelling alleen op zaterdagmiddagen te zien. Helfrich is de afgelopen jaren druk bezig geweest met het verzamelen van voorwerpen die iets te maken hebben met de geschiedenis van DeBlokhuispoort. Die zoektocht leidde onder meer tot de ‘vondst’ van de wagenwielen van een boevenkar, een oud uniform van een gevangenisbewaarder en een wapenstok. Daarnaast krijgt de bezoeker tientallen historische foto's en documenten te zien. Ook het oude meubilair uit de directiekamer van de gevangenis wordt tentoongesteld. De expositie komt tot stand zonder subsidie, vertelt Helfrich. „We kunnen wel subsidie krijgen, maar dan moeten we er een educatief project aan vast plakken. Dat is op dit moment nog wat te veel gevraagd.” De tentoonstelling wordt ingericht met eigen geld en steun van sponsors, laat Helfrich weten. Hij hoopt in de toekomst op samenwerking met het Historisch Centrum Leeuwarden en Tresoar, instellingen met veel archiefmateriaal. Volgens Helfrich kan de expositie een

publiekstrekker worden. Er is veel belangstelling voor de geschiedenis van DeBlokhuysPoort, bleek op de Open Monumentendag in 2008. Toen kwamen er achttienduizend bezoekers naar het gebouw. DeBlokhuysPoort werd rond 1500 gebouwd op initiatief van Albrecht van Saksen en maakte deel uit van een fort. Vanaf 1580 was het Blokhuis een gevangenis. In 1944 werden 51 verzetslieden uit DeBlokhuysPoort bevrijd, een gebeurtenis die als 'de Overval' bekend staat. Meester-kraker Aage Meinesz (Aage M.) ontsnapte in 1974 uit de gevangenis. Hij sneed de celtralies door met een snijbrander die van buitenaf in zijn bezit was gekomen. Sinds 2008 is DeBlokhuysPoort geen gevangenis meer.

Laatste gevangene overval Blokhuispoort 1944 bekend

Het gaat om Joop Feller, die op 8 december 1944 werd gearresteerd en werd binnengebracht. De namenlijst van de 50 gevangenen die vrijkwamen bij de beroemde overval op DeBlokhuysPoort in Leeuwarden op 8 december 1944, is nu compleet. Het Verzetsmuseum Friesland kreeg recentelijk een foto geschonken van de gevangene, waarvan tot nu toe bij het Verzetsmuseum niets bekend was. Het gaat om Joop Feller, die vanaf 1942 ondergedoken zat bij de familie Kuipers-Van der Veen in Burdaard. Joop Feller werd op 8 december 1944 gearresteerd. Tijdens de overval werd hij samen met nog twee mannen door de Sicherheitsdienst het huis van bewaring DeBlokhuysPoort binnengebracht. De overvallers overrompelden de SD'ers en sloten ze op in een van de cellen. In totaal bevrijdde het gewapend verzet die bewuste avond 50 gevangenen: 42 waren bekend en stonden op een lijst, en 8 gevangenen waren toevallig die dag binnengebracht. Joop Feller was een van die acht. De overvallers namen ook gevangenisbewaarder Tiemersma mee. Daarmee kwam het aantal personen dat meegenomen werd uit DeBlokhuysPoort op 51.

Kennismaking met Propsma

'Vanuit Stiens ging ik al naar Cambuur. Maar ik verhuisde naar Buitenpost. Voordat ik hier kwam, heeft iemand voor mij geïnformeerd of er een vriend te vinden was die met mij naar Cambuur zou willen. En dat lukte. Jan Propsma meldde zich joviaal aan. En het klikte tussen ons. Vanaf het begin (in 1992) haalt hij mij met de auto op. We gaan naar alle thuiswedstrijden. Wij hebben een seizoenkaart, we zijn beiden enthousiast voor Cambuur. Een vriend van Propsma sponsort Cambuur en zo komt het dat we sinds een aantal jaren op de VIP-tribune zitten! Dat is erg gezellig. Vaak gaan we na afloop nog even naar de VIP-ruimte, daar treffen we dan ook wel eens spelers. Soms bieden ze een wedstrijdvoetbal aan die ze cadeau kregen van hun sponsor, nadat ze er mee gespeeld hebben. Altijd is er een hapje of een drankje voor de VIPs. Dan wordt het wel eens laat. Ik heb een sleutel voor als ik laat thuiskom, zodat er niemand op mij hoeft te wachten. Ik weet zeker dat Propsma mij altijd thuisbrengt. Als hij niet met mij meeding zou ik niet kunnen gaan. Als Propsma bij mij is, kan er niets misgaan. Ik beschouw hem als mijn vriend. Ik vertrouw hem volledig. Ik weet zeker dat hij komt en dat hij blijft komen. Hij komt ook op mijn verjaardag en op de barbecue van Tjaskerhiem.'

25 februari 2006, Auke Veenstra (1931) (MD 137)

Onderwerpen: Geboren in 1931 in Hempens, Vader had kruidenierszaak en later in textiel, In 1934 naar Huizum (Sierksmastraat) en later naar de Huizumerlaan, School 25, Zwembad, Na de ULO naar Amicitia, Later textielwinkel in de Anton Mauvestraat, Uitgaan in Leeuwarden, Zaken en winkels in de Schrans, Vanaf 1983 werkzaam bij de gevangenis.

21 oktober 2006, Jan en Wytze Propsma (MD 155)

Onderwerpen : Uit gezin met 4 broers, Vader nam etablissement over waar eten werd bereid en uitgeleverd, Pand heette eerst 'de Heimat' en later 'Aurora', Omgeving van de Bagijnestraat/Sint Anthonystraat, Stallen Van Gend & Loos, In 1960 naar de Deinumstraat, Vader werd gevangenisbewaarder, Daarna wonen in de gevangenis (rechts van de hoofdingang), Omgeving Blokhuisplein en Keizersgracht, Gebeurtenissen in de gevangenis - o.a. filmopname van '5 van de 4-daagse'.

29 december 2008 Pieter Bak

In o.a. NRC-Handelsblad wordt vandaag gewag gemaakt van uitslatingen van de suïcidedeskundige professor Ad Kerkhof. Een eerdere vondst was de heer Pieter Bak, die gevangenisbewaarder blijkt te zijn en die zich bovendien inzet voor de toekomst van Fryslân. Overigens, wat bewaart die gevangenisbewaarder eigenlijk, de gevangenis of de gevangenen?

14345 Albert Prakken,

Huisschilder, Gestichtsbewaarder, Bewaarder RWI, Gevangenisbewaarder, born on 06-05-1913 in Appelscha (source: Persoonskaart vader in het familiearchief aanwezig), died on 20-10-1972 in Leeuwarden at the age of 59, son of Sijbrand PRAKKEN

Onderzoek dood gevangene

Door onze correspondent artikel | Maandag 04-12-2000 | Sectie: Binnenland | Pagina: 6 LEEUWARDEN, 4 DEC., De rijksrecherche is een onderzoek gestart naar de dood van een 47-jarige arrestant op 19 mei vorig jaar in het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL). Aanleiding is een aangifte van zijn dochter, die stelt dat haar vader voor zijn dood is mishandeld door drie gevangenisbewaarders van het Huis van Bewaring DeBlokhuysPoort in Leeuwarden ...

NRC-handelsblad

Onderzoek dood gevangene. De rijksrecherche is een onderzoek gestart naar de dood van een 47-jarige arrestant op 19 mei vorig jaar in het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL). Aanleiding is een aangifte van zijn dochter, die stelt dat haar vader voor zijn dood is mishandeld door drie gevangenisbewaarders van het Huis van Bewaring DeBlokhuispoort in Leeuwarden.

Onderzoek dood gevangene | NRC

De rijksrecherche is een onderzoek gestart naar de dood van een 47-jarige arrestant op 19 mei vorig jaar in het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL). Aanleiding is een aangifte van zijn dochter, die stelt dat haar vader voor zijn dood is mishandeld door drie gevangenisbewaarders van het Huis van Bewaring DeBlokhuispoort in Leeuwarden.

4 december 2000

Volgens de dochter zijn er twee getuigen die hebben gezien hoe haar vader door drie bewaarders enkele minuten werd geslagen met een gummiknuppel. De man, een zwerver afkomstig uit Arnhem, werd op 2 mei vorig jaar aangehouden en naar DeBlokhuispoort gebracht. Vijf dagen daarna werd hij opgenomen in het MCL, waar hij op 19 mei overleed. Zijn kinderen deden kort daarna al aangifte van mishandeling, maar een onderzoek van het OM in Leeuwarden leverde niets op en de schouwarts constateerde een natuurlijke dood. De familie verklaarde echter dat hun vader blauwe plekken op handen en benen had. „De schouwarts heeft dit kennelijk beschouwd als uitingen van het ziekteproces en niet als verwondingen”, aldus de woordvoerder van het OM. Begin vorige maand deed een dochter van de man opnieuw aangifte, nu zouden er twee getuigen van mishandeling zijn. Dit nieuwe feit was aanleiding voor justitie in Leeuwarden om het onderzoek te heropenen. „Als de man mishandeld zou zijn is dit een ernstig feit, gepleegd door ambtenaren”, aldus het OM.

Dappere cipier

LC | Gepubliceerd op 04 mei 2010, 11:23 Laatste bijgewerkt op 06 mei 2010, 09:33. Wie is of was toch de cipier die Greet Duursma in 1944 stiekem heeft vrijgelaten uit DeBlokhuispoort gevangenis in Leeuwarden? Dat vragen haar drie kinderen Riet, Sijmen en Riek zich nu al jarenlang af. Greet werd opgepakt, toen haar man Jelle wist te ontsnappen aan de Duitsers. Jelle Duursma uit Heerenveen zat in het verzet. Hij en zijn maten, Klaas Leyenaar en Jan Spiekhout, werden verraden en door de Duitsers opgebracht in een overvalwagen. Ze zaten achterin en spraken af dat ze er tegelijk uit zouden springen. Klaas en Jan de ene kant uit en Jelle de andere. Jelle werd in zijn arm geschoten maar wist zich na urenlang onder een regenton te hebben geschuild, in veiligheid te brengen. In reactie hierop haalden de Duitsers Greet uit huis. Hun drie jonge kinderen Riet (12), Sijmen (10) en Riek (9) bleven achter. Met de hond. Omdat het verzet vreesde dat de kinderen gebruikt zouden worden om hun moeder aan het praten te krijgen, werd besloten dat de drie zo snel mogelijk moesten onderduiken. Riet ging naar Jan van der Meulen en zijn schoondochter Tine in Wolvega. Zij zou de anderen pas na de oorlog weer terugzien. Riek en Symen belandden bij een boer in Terbant. Maar moesten 's nachts ergens anders slapen. Intussen zat moeder Greet vast in de Leeuwarder Blokhuispoort. Na veertien dagen werd ze uit haar cel gehaald door een cipier. Sijmen: “Hij zei ‘niks zeggen’ en nam haar mee naar de poort. Daar vertelde hij: ‘Bij die lantaarnpaal staat een fiets, die pak je en dan fiets je naar de volgende lantaarnpaal. Daar staat een vrouw met een fiets te wachten. Je fietst achter haar aan en je zegt niks’.” “Mijn moeder vroeg nog snel ‘en jij dan?’ Toen zei hij ‘dit was mijn laatste dienst. Ik ga me omkleden en verdwijnen’.” De Duursma's hebben nooit kunnen achterhalen wie die dappere cipier was. “We hopen dat het nog een keer bekend wordt, om hem of zijn familie te bedanken.” Riek en Sijmen werden met hun moeder herenigd. Ze belandden uiteindelijk op de boerderij van Anne en Hendrik Hazenberg in Rotstergaast. Daar zagen ze ook hun vader weer. Na de oorlog gingen ze gewoon terug naar hun oude huis in Heerenveen. Hoewel gewoon, het bleek in de tussentijd helemaal te zijn leeggeroofd. Zelfs het speelgoed van de kinderen was verdwenen. Gelukkig had een bevriende groenteboer wat van hun meubels naar de zolder van de huishoudschool gebracht, zodat ze toch nog een paar vertrouwde spullen terugzagen. Riet en Sijmen Duursma, Heerenveen

Tien cipers voor DeBlokhuispoort gevangenis in Leeuwarden.

De vader van Willem Jacob, Lodewijk is Koninklijk Notaris te Augustinesga en z'n grootvader Johannes is cipier op 's Lands Blokhuis te Leeuwarden. Gosse Takesz. Mockma, beroep: Cipier in het Blokhuis (1592) Bij R.v.A.Leeuwarderadeel 1540 worden als bezitters van het land te Finkum vermeld zijn kinderen: Tsalinck en Taeck Mockumma en ook volgens B.B.100b hebben Taecke Mockema kinderen in 1543 bezit in Finkum. Hij had misschien te Leeuwarden onwettige zoons met de naam Mockema n.l Gosse Taeckes, Wyger Taeckes en Jan Taeckes (zie HvF 16703-317 d.d.8-7-1589). Gosse en zijn vrouw, Jantien Jacobsdr, worden genoemd als lidmaten te Leeuwarden ca.1581. Gosse wordt genoemd 1591/1592 als cipier op het blokhuis te Leeuwarden.

Altijdstrijdvaardig.nl

Verzameling gegevens over de Leeuwarder gevangenis.

Bron: www.altijdstrijdvaardig.nl [zoek op gevangenis]

Sluiproute. Jacques d'Auchy neemt in de gevangenis van Leeuwarden afscheid van zijn vrouw. Illustratie Jan Luyken

Een leuk initiatief van de Protestantse Kerk in Nederland aan het begin van het Calvinjaar: een boekje met protestantse wandelingen. Met 'Zij lopen, maar worden niet moe' in de hand, kunnen interessante routes door Groningen, Deventer, Dordrecht en Middelburg worden gemaakt. Zo'n boekje smaakt naar meer. Wie gaat zich zetten aan een veel dikkere gids, met een groot aanbod aan kerkhistorische wandelingen in Nederland en eventuele grensgebieden? Een eerste aanzet is al gegeven met 'Op zoek naar sporen', met daarin zes wandelingen. Maar er zullen veel meer boeiende routes te verzinnen zijn. Zo heeft de Doopsgezinde Gemeente in Leeuwarden al jaren

een wandeling door het centrum van de stad, die ook virtueel - maar dat is lang niet zo leuk - via de website van de gemeente is te doen. Eigenlijk is het deels een sluiproute. Want de doperse ketters moesten in de zestiende eeuw in het geniep hun 'vermaning' (godshuis) bezoeken. Ze werden vervolgd en in sommige gevallen ook ter dood gebracht. De eerste was Sicke Freerks die in 1531 werd onthoofd. Later volgde onder anderen Jacques d'Auchy (ook wel: Dosie), die in 1559 stierf. Het aardige van de route is dat de schuilkerkhistorie nog min of meer is te zien. Zo bevindt zich voor het kerkgebouw aan de Wirdumerdijk een pleintje, dat enige jaren geleden Menno Simonsplein is gedoopt. Daar stond tot aan het begin van de negentiende eeuw bebouwing en de oude kerk werd zo aan het zicht onttrokken. Aan het einde van de route wordt op de Nieuwestad gewezen op een smal steegje tussen twee winkelpanden. Dat was indertijd de onopvallende ingang naar de kerk die op de plek staat van de huidige vermaning. Via de nooduitgang van dat godshuis kom je nog altijd in dit steegje uit. De wandelaar leert ondermeer dat de fraaie Kanselarij, waarin het Fries Museum huist, mede werd bekostigd door geld dat van doopsgezinde ketters werd afgenomen. Bij de oude gevangenis wordt eraan herinnerd dat daar ooit het Blokhuis stond waar doopsgezinden werden vastgezet en ook geëxecuteerd. Door Wim Schrijver Bron: [lc-kortemetten](#)

De Bijzondere strafgevangenis

Sedert het tuchthuis in 1821 tot een van 's Rijks grootste gevangenissen werd bestemd, is deze inrichting een voorwerp van bestendige zorg voor de Regering geweest. Het heeft in de laatste helft der 19e eeuw herhaaldelijk verbouwingen ondergaan, zoodat er thans van het voormalige blokhuis niets meer is overgebleven. In 1859 werd het oude cellulaire gedeelte der gevangenis langs de Keizersgracht afgebroken en stichtte men op nagenoeg dezelfde plaats een nieuwen cellenvleugel, waarbij tevens een ander militair wachthuis werd gebouwd op het voorplein voor de fraaie hoofdboort. Doch de zekerheid, welke het overige gedeelte van het tuchthuis aanbood, liet blijkbaar te wenschen over, daar het in Juni en in October van 1868 aan eenige gevangenen gelukte uit het gebouw te ontsnappen, tot groote ontsteltenis der bevolking van Leeuwarden en omstreken. Dit noopte de Regeering het oude blokhuis geheel af te breken en eene nieuwe gevangenis te stichten, waarvan de gebouwen, in een vierkant geplaatst, eene groote binnenruimte omsluiten, welke door een middenvleugel, evenwijdig aan het front van het noorden naar het zuiden loopend, in twee pleinen wordt verdeeld. Deze verbouwing, die van 1870-1876 heeft geduurd en waaraan ruim 390.000 gld. ten koste werd gelegd, is in drie gedeelten uitgevoerd. Bij het eerste verdwenen o.m. het eigenlijke blokhuis met zijn somberen gevel, dat den vooruitspringenden linkervleugel van het gebouw vormde en sedert 1824 als woning van den commandant dienstdeed, de toren, de monumenteele hoofdboort en het militaire wachthuis. Dit werk omvatte den bouw der alcovenzalen, die in den zuidelijken vleugel langs de stadsgracht zijn aangebracht, en het kommandantshuis, de poort en de militaire wacht, met de daarboven gelegen bestuurskamers, welke het middengedeelte van het front der gevangenis uitmaken. Bij het tweede ontstonden: de nieuwe middenvleugel, die thans beneden tot ziekenzellen, vertrekken voor den huisdienst uitmaken en bergplaatsen, en boven tot verblijfzalen en administratiebureaux is ingericht: de strafcellen, welke dezen vleugel met het alcovengebouw verbinden: de zuidelijke vleugel, in het verlengde van den alcovenbouw, welke tot bad- en waschklokalen en tot smidswerkplaats dient; de noordelijke vleugel, achter het cellengebouw, waarin de kerk is gelegen en eindelijk de brug over de gracht, voor de hoofdboort. Het laatste gedeelte betrof ten slotte den bouw van den oostelijken vleugel, waarin o.m. de keukens, het verblijf voor de gevangenen die levenslang zijn opgesloten en bureaux gevestigd zijn. Hierbij werd tevens de zuidelijke vleugel met eenige vertrekken voor de uitoefening van bedrijven verlengd. Zoo was in 1876 de geheele gevangenis vernieuwd, met uitzondering van het cellulaire gedeelte in den noordelijken vleugel, dat eerst in 1859 was opgebouwd. Doch ook dit werd eerlang afgebroken en op nieuw opgetrokken, ten gevolge van het Koninklijk Besluit van 11 Juni 1886, waarbij Leeuwarden werd aangewezen tot strafgevangenis voor militairen. De hierdoor noodzakelijk geworden uitbreiding der cellulaire gevangenis had plaats van 1892-1894 en kostte ruim fl. 80.000. Treedt men thans door de hoofdboort de gevangenis binnen, dan ziet men op het voorste plein links de muren der cellulaire wandelplaats en rechts die van den tuin van den commandant, waarachter het alcovengebouw ligt. Gaan men daarop de poort van den middenvleugel door, dan komt men op het tweede binnenplein langs de met hekken afgeschoten wandelplaatsen der niet cellulaire gevangenen. Zoo bereikt

men eene deur in het achtergebouw: opent men deze, dan bevindt men zich tegenover den muur, die het huis van bewaring van het terrein der strafgevangenis afscheidt. Beide inrichtingen staan geheel op zichzelf, slechts hebben zij eene gemeenschappelijke keuken. Een poortje aan de zuidzijde van den muur omsluit voor het College van Regenten, dat over beide gevangenissen is gesteld, den toegang van de strafgevangenis naar het huis van bewaring.

Huis van bewaring

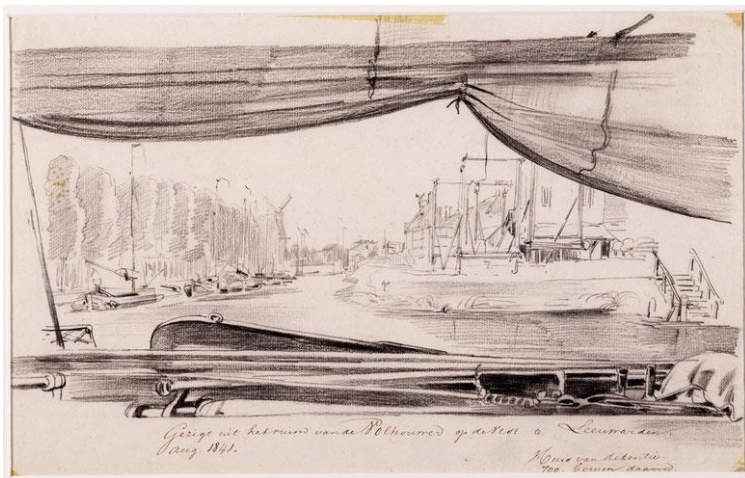
Het huis van burgerlijke en militaire verzekering, zooals het vroeger genoemd werd, was sinds 1824 in de canselarij gevestigd. Toen men echter dit gebouw wenschte te bestemmen tot bergplaats van de archieven en van de bibliotheek der Provincie, moest deze gevangenis naar eene andere plaats worden overgebracht. Men besloot daartoe een nieuw gebouw te stichten op het oostelijk deel van het terrein der strafgevangenis. Hier stonden eenige weeflocalen, die afgebroken werden en in 1889 begon men met den aanbouw van deze inrichting, welke ongeveer een ton heeft gekost. Vóór het huis van bewaring, waartoe eene brug over de Keizersgracht toegang verleent, liggen de cipierswoning en het administratiegebouw, dat door eene gang met deze gevangenis is verbonden. Rechts van deze gang vindt men het cellulaire gedeelte met de cellulaire wandelplaats, links, de vertrekken voor de in gemeenschap zittende gevangenen, met bijbehorende wandelplaats. Hierachter staat de kerk. Op de eerste verdieping van het gebouw liggen o.m. de kamers voor gegijzelden, de pistole, de bibliotheek en de kamer van den onderwijzer; op de tweede verdieping de vrouwenafdeelingen en de ziekenzalen en -cellen. Het gebouw kwam en in April 1891 gereed en werd spoedig daarna in gebruik genomen. Het complex van gebouwen, gevormd door de strafgevangenis en het huis van bewaring, is aan de vier zijden door grachten omgeven en ligt als een sterk kasteel in de kom van onze rustige stad.

Bron: gemeentearchief.nl

Oproer op het Blokhuis

Op 15 Jan. van dat jaar had het bestuur van Friesland 5 leden van den raad van Leeuwarden wegens poging tot oproer op het Blokhuis aldaar gevangengezet en van hun lidmaatschap vervallen verklaard. De leiding eener patriotsche sociëteit, geholpen door gepeupel, is nadat de legerafdeeling onder den van franschen in nederlandschen dienst overgeganen luitenant-generaal Dumonceau op bevel van de Algemeene Staten naar Groningen was afgetrokken, onder bevel van de Bere opgetreden om de regeering van Friesland om te zetten, de geschorste leeuwarder raadsleden uit de gevangenis te bevrijden en hen te herstellen. Hij kwam met een aantal hunner 26 Jan. in de vergadering der Staten, zij namen 11 leden en den secretaris gevangen en gingen zelf op hun stoelen zitten. Hier en verder gedroeg de Bere zich op hoogst ruwe wijze. De genoemde 12 personen werden op het Blokhuis gevangengezet, verscheidene anderen wisten te ontluchten. Op 10 Febr. kwam Dumonceau met zijn leger te Leeuwarden terug, in zijn gevolg waren de gevluchte Statenleden, zij bevrijdden de gevangenen en allen namen hun plaatsen in de vergadering weder in. Alle van 26 Jan. tot en met 9 Febr. genomen besluiten werden ongeldig verklaard. Maar de Algemeene Staten bevalen opnieuw aan Dumonceau om met zijn troepen naar Groningen te vertrekken en zoo had de Bere met zijn volgelingen op 15 Febr. de handen weder vrij. Er werden ditmaal geen tegenstanders gevangengezet, daar zij allen gevlucht waren. De reden waarom de Algemeene Staten den ultra's zoo ter wille waren, was, dat dezen unitarissen en de andere bestuurders federalisten waren. Bron: dbnl.org

Pieter van Loon

Pieter van Loon - Potloodtekening van de gevangenis te Leeuwarden.

Maker: Loon, Pieter van in deze collectie - in alle collecties Verv.jaar: 1841

Object: voorwerp in deze collectie - in alle collecties Potloodtekening. Gezicht op de gevangenis te Leeuwarden vanuit het ruim van een schip. Op de voorgrond is de binnenzijde van het zwaard te zien en boven de diek. Titel: 'Gezicht uit het ruim van de Volhouwer op de Vest te Leeuwarden, aug 1841, Huis van detentie, 700 boeven daarin'.

Bron: geheugenvannederland.nl

Eerbetoon

Eerbetoon aan zeldzaam gedurfde actie

LEEWARDEN - DeBlokhuisPoort, Leeuwarden, besteedt aandacht aan de bevrijding van 51 gevangenen in 1944 uit Duitse handen. Nu staat er een kerstboom voor de deur van cel vijf in DeBlokhuisPoort. Maar de voormalige

gevangenis van Leeuwarden zag er vroeger een stuk minder feestelijk uit. In cel vijf zaten ruim 65 jaar geleden Gerrit Fokkema (nu 86), zijn vader en zijn broer Ruurd. Op 8 december 1944 werden zij samen met 48 andere verzetsmensen bevrijd tijdens een legendarische ontsnapping, in 1962 verfilmd onder de titel *De Overval* op basis van een scenario van Loe de Jong. Om de overval te gedenken is er nu een tentoonstelling ingericht in DeBlokhuisPoort – sinds twee jaar in gebruik als verzamelgebouw voor creatieve bedrijven. Foto's van toen en kunstzinnige interpretaties van nu vertellen het verhaal van de ingenieuze en levensgevaarlijke operatie. 'Hier lagen wat britsen', wijst Fokkema een plek aan in zijn cel. 'En daar stond een tonnetje.' Drie weken zaten ze hier wegens anti-Duits gedrag. 'Het was een onzekere tijd. We hadden geen idee wat er met ons zou gebeuren.' We worden gefusilleerd, zei hij dan ook tegen zijn broer, toen de deur open vloog, die vrijdagavond rond half zes. In de deuropening stond een gewapende man met een masker op, die de Fokkema's sommeerde naar de gang te gaan. 'Daar stonden nog meer gevangenen en ook meer mensen met maskers. Heel angstaanjagend.' Al snel bleek dat de gemaskerde mannen 'goed' waren. Verkleed als politiemannen die arrestanten kwamen brengen, waren ze DeBlokhuisPoort binnengedrongen. Binnen een half uur was de klus geklaard. Er viel niet één schot. De gevangenen kregen een wachtwoord en werden in groepjes van vijf naar diverse plekken gestuurd. 'Hoe laat is het?', moesten ze vragen. Als het antwoord luidde: 'Het wordt hoog tijd dat we naar huis gaan', was het goed volk. De actie was tot in de puntjes voorbereid. Fokkema: 'De overvallers waren jonge, ongetrouwde mannen. Zo zouden er geen gezinnen ontwricht raken als ze het niet zouden overleven. Er was peper gestrooid om de honden in verwarring te brengen. En mijn moeder en broers en zussen waren uit huis gehaald en elders ondergebracht.' Nu woont Gerrit Fokkema nabij DeBlokhuisPoort. De mannen van weleer hielden er wel eens een reünie, en soms voelde hij dan weer de angst. Nu loopt hij door het pand en drinkt een kop koffie. Had hij toen niet gedacht zeker? Hij lacht en schudt het hoofd. Voor zover hij weet, is hij de laatste nog levende oud-gevangene. Van de bevrijders – van wie een aantal kort voor de bevrijding alsnog werd doodgeschoten - is ook nog één over, de bijna 90-jarige Goffe Hoogsteen. De mannen openden vorige maand de tentoonstelling *De grote ontsnapping*. Hoogsteen zei toen: 'Ik was geen held, ik ben geen held en ik zal nooit een held worden.' bron: Volkskrant

Gevangenis Leeuwarden geblokkeerd 30 september 1993

Op zaterdag 18 september zijn in Leeuwarden op initiatief van de plaatselijke Antifa-groep alle in-/uitgangen van het Huis van Bewaring geblokkeerd. Justitie is van plan die bajes als een dependance van de Amsterdamse grensgevangenis te gaan gebruiken. Een korte impressie van de actie, aangevuld met wat toekomstmuziek. Rond het middaguur verzamelden zich voor Ljouwert CS de eerste mensen, hun aantal zou uiteindelijk op zo'n 70 uitkomen. Voordat de groep in een demonstratieve stoet richting bajes vertrekt, kan men nog uitgebreid in de zon liggen: in Friesland is het altijd mooi weer, zo denkt menig activist(e) van buiten de provincie die alleen bij Antifa-activiteiten de trein naar het Verre Noorden pakt. De PID (Politie/Plaatselijke/Politieke Inlichtingendienst) had, bij monde van dhr. Keizer, de organisatie Antifa Leeuwarden verzocht asjeblijft de demo naar de bajes aan te vragen, dan zouden zij de blokkade "tolereren". Om principiële redenen (je vraagt geen toestemming aan een instituut wat medeverantwoordelijk is voor de onderdrukking waartegen je je verzet) is dat niet gedaan. Desondanks bleef de sfeer zonnig. Onderweg verneem ik het een en ander over het historische karakter van de actie. In 1944 overviel het toenmalig verzet, de Friese Knok-Ploeg (KP), de bajes en bevrijdde daarbij 51 leden van het verzet uit handen van de nazi-bezetters. Bij de, op de tralies na, zeer pittoreske gevangenis aangekomen verdeelden de demonstranten zich over de twee ingangen om de boel met spandoeken, trommelvaten, hout en draad te versperren. De opzet om ingehaakt in drie rijen dik een menselijke blokkade te vormen, bleek overbodig. Tot het einde van de actie (zo tegen vijven) was het voldoende om een aantal keer wat dicht bij elkaar in de zon te gaan liggen om een enkele als woonbootbewoner vermomde bewaker ("Ja maar, ik woon hier!") tegen te houden. Alle tijd kon effectief besteed worden aan gezellig bijkletsen en luisteren naar bevlogen toespraken van de werkgroep Vluchtelingen van het Autonoom Centrum uit Amsterdam, het Ondersteuningscomité Illegale Arbeiders (OKIA) uit Den Haag, het landelijke samenwerkingsverband Anti-fascistische Aktie (AFA) en de Steungroep Vluchtelingen Leeuwarden. Tussendoor vrolijke muziek en solidaire dichtkunst van de Duitse Hannah Sennhenn. De belangstelling van het winkelend publiek (de bajes ligt vlak in het centrum) doorbreekt het minimale geluk bij een te gekke speech vanaf de Theaterstraat-bus. Het handjevol aanwezige ordebewakers in blue houdt zich overtuigend op de achtergrond. Antifa Leeuwarden wijt deze terughoudende opstelling aan de spanning in de bajes. De directeur zou z'n bewakers niet meer onder de duim hebben, gevangenen zouden bezig zijn met een uitbreek-competitie. De bajesdirectie was dusverre van gebaat bij ongeregelheden buiten, daar die makkelijk naar binnen zouden kunnen overslaan. Enige negatieve puntjes zijn de ietwat geringe opkomst (gelet op de lange campagne die Antifa Leeuwarden heeft gevoerd, met veel publiciteit, posters, ansichtkaarten en media-aandacht) en de poging van een, later als smeris ontmaskerde, vrouw-zonder-perskaart om de actie nauwkeurig op video vast te leggen. Er mochten eens RaRa-activisten uit voort komen... Maar ondanks dit toch een geslaagde dag waarbij de inhoudelijke kant van de zaak flink uit de doeken is gedaan.

White European Male

Achteraf babbelde ik nog even met Brenda van Antifa Leeuwarden over het ontstaan en de toekomst van de campagne. Na lange geruchten over vestiging van uitgeprocedeerde en/of 'lastige' vluchtelingen was het de directeur zelf die z'n mond voorbijpraatte. "In Haren moeten geen asielzoekers komen, die krijg ik op m'n werk al!", zo scheen de in Haren wonende vent gezegd te hebben. Hierdoor werd bekend dat justitie de voormalige vrouwenvleugel als

dependance van de Grensgevangenis in de Bijlmer wil gaan gebruiken. De verwachtingen zijn dat hiervoor in de nabije toekomst nog meer bajesen gebruikt zullen gaan worden. Rotterdam wordt al als derde genoemd. Antifa Leeuwarden startte haar campagne; er werden 2000 briefkaarten verspreid, D66 en GroenLinks stelden vragen in de gemeenteraad en in de huis-aan-huis-krantjes verschenen achtergrondartikelen. Daarnaast wilde ze met een openlijke blokkade laten zien dat een stapje verder noodzakelijk geworden is. Noodzaak, omdat mensen die geen misdaad begaan hebben, opgesloten worden. Noodzaak om de westerse hypocrisie aan te tonen. Na honderden jaren van uitzuiging en onderdrukking van grote delen van de wereld door witte economische winstzoekers en alle afhankelijkheid die dat met zich mee heeft gebracht, hebben de westerse landen nog het lef om mensen die daardoor op de vlucht zijn geslagen dicht te tapen, plat te spuiten, op te sluiten. De absurde logica van een racistisch systeem wat kapitalisme heet, de verkrachtende logica van een seksistisch systeem wat patriarchaat/mannenheerschappij heet. Ben je te donker en kan je geen 'kwartje' zeggen, dan mag je wel uitgebuit worden in glastuinbouw of kledingindustrie. Je baas trekt z'n boete na een DIA-razzia (lees de RaRa-persverklaring nog eens door) wel af van je hongerloontje. Ben je als vrouw gevlucht voor seksueel geweld, verkrachting door je echtgenoot, ontdek je hier al snel dat dat geen 'erkende vluchtmotieven' zijn. Integendeel, onlangs werd een vluchteling eerst door Franse douaniers verkracht en vervolgens aan hun Italiaanse collegae gegeven. Dan heeft Europa nog het lef te praten over 'schijnasielzoekers en economische vluchtelingen', kotsmisselijk word je toch van deze arrogantie van de macht!

Vage geruchten

Nog even terug naar Brenda. Korte tijd voor de blokkade ging in sommige steden het vage gerucht dat Antifa Leeuwarden een brief aan alle gevangenen in het HvB gestuurd zou hebben, waarin ze stelt dat (vrij vertaald) die gevangenen niet moeten zeuren omdat de vluchtelingen het veel erger zouden hebben. Dit gerucht is volledig uit de lucht gegrepen. Antifa Leeuwarden heeft weliswaar geen collectief standpunt over sociale gevangenen, bajesen in het algemeen, detentie als middel om een heersende orde te beveiligen, maar het is duidelijk, zo stelt Antifa Leeuwarden, dat je gevangenen niet uitspeelt tegen vluchtelingen. Er is een brief naar de directie geschreven, waarin de actie wordt aangekondigd en waarin wordt gevraagd of er met bezoekers rekening gehouden kan worden. Deze komen, werd later bekend, nooit op zaterdag. Maar ja, vage geruchten zijn zelden op feiten gestoeld, om over 't bijdragegehalte aan een open en kritische discussiebijdrage nog maar te zwijgen. Na demonstraties in Leeuwarden (zoals op 3 december 1992, en tijdens het proces tegen 'Gekke nazi Gerritje' op 29 april) blijft Antifa Ljouwert actief in de antifascistische beweging. Zo zijn ze actief in de AFA-campagne tegen de CD en de CP'86 en houden ze de jaarlijkse herdenking van de Slag bij Warns (25 september) in de gaten waar elk jaar fascistische Voorpost en de groep Douwe van der Bos komen (zie elders in deze NN voor een verslag). De organisatie van de herdenking heeft aangekondigd dat deze fascistische groepen niet toegelaten worden. Hiernaast gaan de Antifa's aan de slag met acties tegen de kortingen op de bijstand en rond 25 november in het kader van de Internationale dag tegen geweld tegen vrouwen. Een nieuwe groep, de Steungroep Vluchtelingen Leeuwarden, gaat zich bezighouden met het ondersteunen van de vluchtelingen in de bajes en met het aanklagen van de te verwachten misstanden. Antifa Leeuwarden besluit met de wens vele reacties op hun campagne te ontvangen, in november willen ze daarover een documentatie-brochure uitgeven.

En hoe anders te besluiten dan met de eisen van de blokkade:

- Onmiddellijke vrijlating van de in Leeuwarden en op andere plaatsen in Nederland opgesloten vluchtelingen!
- Goede opvang voor vluchtelingen (in plaats van celstraf)!
- Volledige openheid over de opsluiting van vluchtelingen in Leeuwarden!
- De grens open voor vluchtelingen! Vrije toegang voor vluchtelingen

Bron: www.ravagedigitaal.org

UIT: NN #145 van 30 september 1993

Open Monumentendag 2008 – DeBlokhuysPoort

Op **13 september 2008** werd de voormalige gevangenis DeBlokhuysPoort in Leeuwarden opengesteld voor publiek ter gelegenheid van de landelijke Open Monumentendag. Dit unieke evenement trok maar liefst 20.000 bezoekers, die de kans kregen om het historische gebouw van binnen te bezichtigen.

Programma van de dag

- **09:30** – Opening door wethouder van cultuur, mevrouw Bleize.
- **10:00** – De gevangenisdeuren gingen open voor het publiek.
- **16:45** – Sluiting van de gevangenisdeuren.
- **17:00** – Einde van de Open Monumentendag.

Naast de rondleidingen vonden er activiteiten plaats op de binnenpleinen en in het gebouw zelf, waardoor bezoekers een unieke ervaring kregen van de rijke geschiedenis van DeBlokhuysPoort.

20.000 bezoekers open dag "DeBlokhuysPoort"

LC | Gepubliceerd op 13 september 2008, 17:53

Op Open Monumentendag hebben tussen de 18.000 en 20.000 bezoekers een kijkje genomen in DeBlokhuysPoort in Leeuwarden. De ruim 130 jaar oude strafgevangenis, die vorig jaar sloot, was dit jaar het enige monument in Leeuwarden dat open was. De topdrukke was ver boven verwachting. In de loop van de middag stond er een rij wachtende tot over het water bij de Blokhuisbrug, zo'n 100 meter van de ingang. Toch spreekt de organisatie van een goede sfeer, die vlekkeloos verliep. Veel vrijwilligers, waaronder een groot aantal oud-bewaarders, praatten de bezoekers bij over het leven in de gevangenis. In de twee oude celvleugels was informatie te lezen over beroemde gevangenen, zoals Age M, Dokter O, de gebroeders Hogerhuis en Hendrik Jut. Ook was de film 'de Overval' uit 1962 te zien, over de overval die het Friese verzet in 1944 pleegde op het huis van bewaring. Ook was er veel contrabande te zien, smokkelwaar als zaagjes om tralies door te zagen of geïmproviseerde hasjpijpjes.

Open Monumentendag goed voor 900.000 bezoeker

ANP | Gepubliceerd op 14 september 2008, 21:08

De Open Monumentendag 2008 heeft ongeveer 900.000 bezoekers getrokken, evenveel als vorig jaar. Dat is althans de schatting van de organiserende stichting. Het drukst was het in de sinds kort leegstaande strafgevangenis DeBlokhuysPoort in Leeuwarden die goed was voor 18.000 geïnteresseerden, een record.

Open monumentendag 2011

Open Monumentendag 2011. Nieuw Gebruik - Oud Gebouw' Museum Blokhuispoort en het Toon Hermans Huis Fryslân zetten hun deuren open. Oud Gebouw: Voormalig Huis van Bewaring. Nieuw Gebruik: Museum en Inloophuis voor mensen die geconfronteerd zijn met kanker, en hun naasten.

Open monumentendag 2017

Zaterdag 11 november is de historische binnenstad van Leeuwarden het decor van de vijfde Open Monumentendag Special. Het thema 'Nieuw gebruik – Oud gebouw' gaat over nieuw leven voor historisch waardevolle panden in de stad. Exclusief voor deze dag zijn 8 panden opengesteld voor bezoekers, waarvan een aantal nog niet eerder te bezichtigen is geweest. Tijdens de Open Monumentendag Special in Leeuwarden staat grootschalige herontwikkeling van monumentale panden centraal. De gemeente Leeuwarden heeft in samenwerking met de Werkgroep Open Monumentendag Leeuwarden een route langs 8 acht panden samengesteld, waar herontwikkeling centraal staat.

Het startpunt van de route van de Open Monumentendag Special is DeBlokhuysPoort, een gebouwencomplex dat zijn oorsprong vindt als huis van bewaring en gevangenis. DeBlokhuysPoort wordt sinds 2015 her ontwikkeld. Nieuwe functies (sommige in ontwikkeling) zijn onder andere een hostel, openbare bibliotheek, infocentrum culturele hoofdstad Europa 2018 Leeuwarden, kantoren en horeca. Bezoek op 11 november de nieuwe bibliotheek-in-wording en het alkovengebouw. Ook is er een informatiemarkt voor monumenteigenaren op de binnenplaats. De Open Monumentendag Special is een initiatief van de landelijke Open Monumentendag organisatie, Het Nationaal Restauratiefonds, de Gemeente Leeuwarden en de werkgroep Open Monumentendag Leeuwarden.

GPTV Smart HUB TV

Smart HUB TV. Een programma op GPTV. Vanaf donderdag 17 maart 2016 elke donderdag (4x) vanaf 17.00 uur. Een samenwerking tussen VideoNerds en GPTV met medewerking van HNL CMD, Kenniscampus, Boei, Blokhuispoort. GPTV is gestopt met uitzenden.

